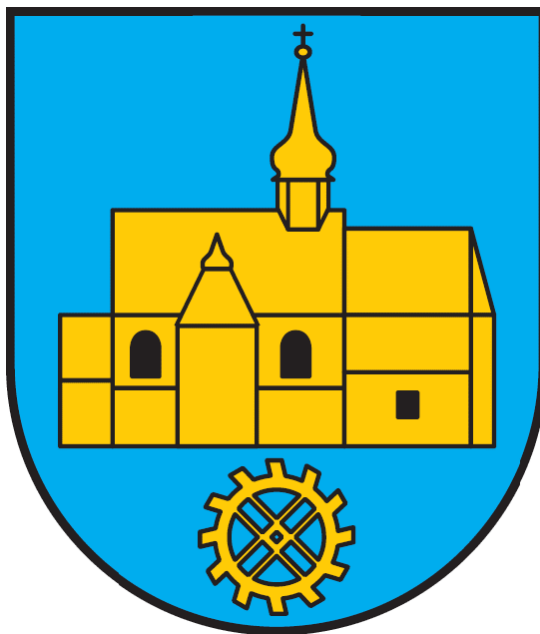

STRATEGIA ROZWOJU GMINY CHROSTKOWO NA LATA 2021-2030

**GMINA CHROSTKOWO
POWIAT LIPNOWSKI
WOJEWÓDZTWO KUJAWSKO-POMORSKIE**

ZAMAWIAJĄCY	GMINA CHROSTKOWO
WYKONAWCA	WESTMOR CONSULTING

CHROSTKOWO 2021

Opracowanie:

Westmor Consulting

Urszula Wódkowska

Biuro: ul. Królewiecka 27, 87-800 Włocławek

Siedziba: ul. 1 Maja 1A, 87-704 Bądkowo

Zespół autorów pod kierownictwem Karoliny Drzewieckiej – Kierownika Projektu:

Joanna Kaszubska – Konsultant

Karolina Bonowicz – Analityk Stażysta

Spis treści

Wstęp.....	4
1. Wnioski z diagnozy	8
2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych i oczekiwane rezultaty planowanych działań ..	16
3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Chrostkovo	29
4. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie	33
5. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań	38
6. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy	42
7. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	42
8. Źródła finansowania Strategii Rozwoju	46
Spis tabel i rysunków	63

Wstęp

Strategia rozwoju jest planem osiągnięcia długofalowych zamierzeń, implikując przejście ze stanu istniejącego do pożądanego, wyrażonego w wizji rozwoju. Strategia rozwoju stanowi najważniejszy dokument przygotowywany przez samorząd gminny, który określa priorytety i cele rozwoju społeczno-gospodarczego danej jednostki.

Niniejszy dokument strategiczny stanowi również podstawę do opracowania i wdrażania projektów współfinansowanych m.in. ze środków zewnętrznych.

Strategia Rozwoju Gminy Chrostkowo na lata 2021-2030 składa się z dwóch głównych części:

- 1) wniosków z diagnozy strategicznej,
- 2) określenia strategii rozwoju, w tym wizji i misji, celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań strategicznych i oczekiwanych rezultatów ich realizacji.

Celem diagnozy jest analiza potencjału społeczno-gospodarczego Gminy Chrostkowo, uwzględniając przy tym przestrzenne uwarunkowania. Diagnoza jest punktem wyjścia do konstruowania kierunków działań, a następnie celów strategicznych i działań.

W drugiej części przedstawiono plan działań Gminy Chrostkowo do 2030 roku w oparciu o wnioski z przeprowadzonej analizy. W części tej określone zostały następujące elementy: misja i wizja rozwoju, cele strategiczne i operacyjne oraz sposób realizacji i finansowania Strategii, ze wskazaniem podmiotów zaangażowanych w jej wdrażanie. Ponadto przedstawiono działania, które pozwolą osiągnąć zakładane długookresowe cele strategiczne.

UWARUNKOWANIA PROGRAMOWE

Strategia Rozwoju Gminy Chrostkowo na lata 2021-2030 stanowi dokument bazowy, który określa, jakie działania powinny być wdrażane, aby wspierać dalszy rozwój Gminy, przede wszystkim w sferze społecznej i gospodarczej, ale także wpływać na ożywienie sfery kulturalnej i turystycznej z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju. Przy jej formułowaniu, pod uwagę wzięto założenia obowiązujących dokumentów strategicznych wyższego rzędu, tj.:

- Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030;
- Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r.;
- Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+.

Poniżej dokonano opisu zgodności założeń strategicznych Gminy Chrostkowo z dokumentami wyższego rzędu.

STRATEGIA NA RZECZ ODPOWIEDZIALNEGO ROZWOJU DO ROKU 2020 (Z PERSPEKTYWA DO 2030 R.)

Strategia została przyjęta uchwałą nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) (M.P. 2017 poz. 260). Głównym celem Strategii jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.

W dokumencie określono następujące cele szczegółowe:

- cel szczegółowy I – trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną,
- cel szczegółowy II – rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony,
- cel szczegółowy III – skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.

Cele zakładane do realizacji przez Gminę Chrostkovo wpisują się w cele i kierunki działań zawarte w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, głównie w cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu, kierunek interwencji – zwiększenie efektywności programowania rozwoju poprzez zintegrowanie planowania przestrzennego i społeczno-gospodarczego oraz zapewnienie realnej partycypacji społecznej, a także Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, kierunki interwencji – aktywne gospodarczo i przyjazne mieszkańcom miasta, rozwój obszarów wiejskich i wzmocnienie sprawności administracyjnej samorządów terytorialnych oraz ich zdolności do współpracy z partnerami na rzecz rozwoju.

KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2030

Jest to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. i został przyjęty przez Radę Ministrów uchwałą nr 102 z dnia 17 września 2019 r. (M.P. 2019 poz. 1060). Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 rozwija postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.).

Głównym celem polityki regionalnej jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Powyższy cel realizowany jest poprzez trzy cele szczegółowe polityki regionalnej:

1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;
2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;
3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Założenia strategiczne Gminy Chrostkowo zostały określone z uwzględnieniem postanowień Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030.

STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU TRANSPORTU DO 2030 ROKU

Strategia została przyjęta przez Radę Ministrów uchwałą nr 105 z dnia 24 września 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 1055).

Cel główny Strategii brzmi: Zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawa bezpieczeństwa ruchu uczestników i efektywności sektora transportowego, przez tworzenie spójnego, zrównoważonego, innowacyjnego i przyjaznego użytkownikowi systemu transportowego w wymiarze krajowym, europejskim i globalnym. Zrealizowanie powyższego celu wymagać będzie osiągnięcia następujących kierunków interwencji:

- kierunek interwencji 1: budowa zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce,
- kierunek interwencji 2: poprawa sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym,
- kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności,
- kierunek interwencji 4: poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów,
- kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko,
- kierunek interwencji 6: poprawa efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe.

Założenia strategiczne Gminy Chrostkowo, obejmujące prace w zakresie rozwoju i modernizacji infrastruktury drogowej, wpłyną na osiągnięcie celu głównego Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r.

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO DO 2030 ROKU – STRATEGIA PRZYSPIESZENIA 2030+

Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+ przyjęta została uchwałą nr XXVIII/399/20 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 grudnia 2020 roku.

Celem nadrzędnym Strategii jest: „Jakość życia typowa dla wysoko rozwiniętych regionów europejskich”.

Cel ten zamierza się osiągnąć poprzez koncentrację działań w czterech obszarach tematycznych rozwoju, dla których określone zostały następujące cele główne i operacyjne:

— Obszar Społeczeństwo:

- Cel główny: 1. Skuteczna edukacja:
 - Podniesienie jakości kształcenia i wychowania,
 - Edukacja dla gospodarki opartej na wiedzy i nowoczesnych technologiach,
 - Kształtowanie środowiska edukacyjnego,
 - Rozwój szkolnictwa wyższego,
- Cel główny: 2. Zdrowe, aktywne i zamożne społeczeństwo:
 - Aktywność społeczna i rozwój społeczeństwa obywatelskiego,
 - Rozwój wrażliwy społecznie,
 - Zdrowie,
 - Kultura, sztuka i dziedzictwo narodowe,
 - Sport i aktywność fizyczna.

— Obszar Gospodarka:

- Cel główny: 3. Konkurencyjna gospodarka:
 - Odbudowa gospodarki po COVID-19,
 - Innowacyjna gospodarka–nauka, badania i wdrożenia,
 - Rozwój przedsiębiorczości,
 - Rozwój sektora rolno-spożywczego,
 - Rozwój turystyki,
 - Internacjonalizacja gospodarki,
 - Nowoczesny rynek pracy,

— Obszar Przestrzeń:

- Cel główny: 4. Dostępna przestrzeń i czyste środowisko:
 - Infrastruktura rozwoju społecznego,
 - Środowisko przyrodnicze,
 - Przestrzeń kulturowa,
 - Przestrzeń dla gospodarki,
 - Infrastruktura transportu,
 - Infrastruktura techniczna,
 - Czysta energia i bezpieczeństwo energetyczne,
 - Potencjały endogeniczne.

— Obszar Spójność:

- Cel główny: 5. Spójne i bezpieczne województwo:
 - Transport publiczny,
 - Cyfryzacja,
 - Bezpieczeństwo,
 - Współpraca dla rozwoju regionu.

Wyżej wymienione cele na szczeblu wojewódzkim są spójne z celami rozwojowymi określonymi przez Strategię Rozwoju Gminy Chrostkowo na lata 2021-2030. Realizacja ich założeń wpłynie na osiągnięcie zakładanych efektów na terenie gminy i województwa kujawsko-pomorskiego.

1. Wnioski z diagnozy

Zgodnie z art.10a ust.1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2021 poz. 1057) podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych, w tym miejskich obszarów funkcjonalnych. W ramach przeprowadzonej diagnozy dokonano analizy sfery społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Ponadto uwzględniono analizę zdolności inwestycyjnej Gminy Chrostkowo i potencjału jakości życia, w tym wyniki badania ankietowego.

Kompleksowa diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Chrostkowo na potrzeby opracowania niniejszej Strategii Rozwoju stanowi załącznik do Strategii.

POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE I KOMUNIKACYJNE

Gmina Chrostkowo jest gminą wiejską położoną we wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie lipnowskim. Gmina posiada dogodne położenie geograficzne i komunikacyjne. Lokalizacja w sąsiedztwie Włocławka i Lipna stwarza szanse na rozwój gospodarczy Gminy. Przebiegająca przez gminę droga wojewódzka nr 557 stanowi dogodne połączenie z drogami krajowymi.

Zgodnie z badaniem ankietowym przeprowadzonym wśród mieszkańców gminy, które zostało zawarte w Diagnozie opracowanej do Strategii, do najistotniejszych problemów w tym zakresie zaliczono m.in. stan dróg, niewystarczającą infrastrukturę ścieżek rowerowych, stan chodników, słabe oświetlenie dróg, chodników i ścieżek rowerowych.

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Brak uciążliwego przemysłu oraz bliskość formy ochrony przyrody wpływa na wysokie walory przyrodnicze gmina. Szata roślinna jest zróżnicowana, co wiąże się z występowaniem blisko siebie terenów rolnych, leśnych oraz obszaru chronionego. Najcenniejsze pod względem

bioróżnorodności tereny skupia północna i zachodnia część gminy, gdzie zlokalizowane są główne kompleksy leśne, uatrakcyjnione przez środowisko rzeki Ruziec. Zgodnie z danymi w Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody na terenie gminy znajduje się obszar chronionego krajobrazu Drumliny Zbójeńskie.

Uzupełnieniem sfery środowiskowej są obszary zieleni urządzonej, do której na obszarze gminy zaliczyć można przede wszystkim zielen cmentarną oraz lasy. Największe kompleksy leśne znajdują się w okolicach miejscowości: Sarnowo, Adamowo, Chrostkowo Nowe, Chojno i Wildno. Na pozostałym obszarze występują mniejsze kompleksy.

Gmina położona jest na obszarze „**Zielonych Płuc Polski**”. Istotą idei Zielonych Płuc Polski jest funkcjonowanie wielkoprzestrzennego systemu ochrony przyrody składającego się z obszarów prawnie chronionych oraz przestrzeni między nimi, pełniących funkcje gospodarcze podlegające rygorom na mocy innych przepisów uwzględniających ich położenie w pobliżu obszarów przyrodniczo cennych.

Przez teren gminy przebiega granica działu wodnego I rzędu Wisła. Głównym ciekim przepływającym przez teren gminy jest rzeka Ruziec, której zlewnia obejmuje większość tego obszaru. Na północy znajduje się zlewnia jeziora Oborskiego. Część zachodnia gminy położona jest w zlewni dopływu z Franciszkowa, a wschodnia leży na terenie zlewni dopływu z jeziora Sarnowskiego. Teren gminy Chrostkowo znajduje się również na terenie zlewni rzeki Mień oraz Lubianki.

Na terenie obszarze tym obowiązuje Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, które to są podstawowymi dokumentami planistycznymi gospodarki wodnej według Ramowej Dyrektywy Wodnej.

PROCESY DEMOGRAFICZNE

Zgodnie z danymi z Urzędu Gminy Chrostkowo i przeprowadzoną diagnozą do Strategii w ciągu ostatnich lat spadła liczba mieszkańców. Ogólna liczba ludności w okresie 2016-2020 zmniejszyła się o 4,43%. Wpływ na taką sytuację miał przede wszystkim ujemny przyrost naturalny.

Niekorzystnym zjawiskiem jest również starzenie się społeczeństwa spowodowane rosnącą liczbą ludności w wieku poprodukcyjnym oraz zmniejszaniem się liczby osób w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym. Zmieniająca się sytuacja demograficzna będzie w przyszłości skutkowała zmianą popytu na usługi publiczne związane z opieką i potrzebami osób starszych.

GOSPODARKA

W ciągu ostatnich lat zaobserwowano wzrost liczby podmiotów gospodarczych. Głównym miejscem pracy i źródłem utrzymania dla większości mieszkańców jest praca w gospodarstwach rolnych oraz w zakładach usługowo-handlowych na terenie powiatu lipnowskiego oraz w pobliskim Włocławku.

Wskaźniki aktywności gospodarczej na terenie gminy w latach 2016-2020 przyjmowały wartości niższe niż średnie wartości dla powiatu lipnowskiego, województwa kujawsko-pomorskiego i kraju, jednakże widoczne jest zmniejszanie się różnicy między wskaźnikiem gminy a powiatowym.

W ciągu ostatnich 5 lat na obszarze gminy odnotowano spadek stopy bezrobocia, który dotyczył wszystkich grup wiekowych wśród osób bezrobotnych. Wraz ze spadkiem bezrobocia zaobserwować można również zmniejszenie udziału osób korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem na terenie gminy.

Zgodnie z badaniem ankietowym przeprowadzonym w ramach diagnozy sporządzanej do Strategii, wśród mieszkańców gminy, do najistotniejszych problemów z zakresu gospodarki zaliczono brak atrakcyjnych miejsc pracy.

MIESZKALNICTWO

W ciągu ostatnich lat obserwuje się wzrost liczby mieszkań na terenie gminy oraz związany z nim wzrost liczby izb, oraz powierzchni użytkowej mieszkań, co świadczy o korzystnym rozwoju gminy Chrostkowo pod względem mieszkalnictwa oraz zainteresowaniem nią pod względem osiedleńczym. Wzrostowi ulega również liczba mieszkań wyposażona w instalacje sanitarne.

OŚWIATA

Gmina Chrostkowo, zgodnie ze swoją kompetencją, prowadzi edukację w zakresie przedszkolnym i podstawowym.

W roku 2020 na terenie gminy Chrostkowo funkcjonowały 2 szkoły podstawowe: Zespół Szkół w Chrostkowie oraz Szkoła Podstawowa w Nowej Wsi. Na terenie gminy funkcjonuje: 1 przedszkole oraz dwa oddziały przedszkolne:

- Przedszkole w Chrostkowie prowadzone przez Gminę Chrostkowo,
- oddział przedszkolny przy Zespole Szkół w Chrostkowie prowadzony przez Gminę Chrostkowo,
- oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej w Nowej Wsi prowadzony przez Stowarzyszenie na rzecz rozwoju Nowej Wsi i okolic.

Każda ze szkół zapewnia dostęp do wykwalifikowanej kadry oraz bogatej oferty dydaktycznej. Baza dydaktyczna szkół jest systematycznie uzupełniana o nowoczesne pomoce dydaktyczne, sprzęt sportowy i inne narzędzia do prowadzenia zajęć edukacyjnych.

Wskaźniki skolaryzacji obrazują, że część uczniów z obszaru gminy uczy się w jednostkach oświatowych poza jej terenem.

KULTURA, TURYSTYKA, SPORT I REKREACJA

Na terenie gminy Chrostkovo zadania z zakresu popularyzacji kultury realizuje przede wszystkim Gminna Biblioteka Publiczna w Chrostkowie. Działają tutaj również pozarządowe organizacje i stowarzyszenia, których głównym zadaniem jest zaspokajanie kulturalnych potrzeb mieszkańców oraz kreowanie kulturalnej tożsamości tego regionu.

Gminna Biblioteka Publiczna realizuje podstawowe zadania statutowe poprzez promowanie czytelnictwa, gromadzenie literatury, prowadzenie działalności kulturowo-artystyczną poprzez organizowanie różnego rodzaju spotkań oraz organizuje zajęcia dla dzieci. Organizuje i współorganizuje szereg imprez i wydarzeń kulturalnych, m.in. dzień dziecka, wyjazdy w czasie ferii i wakacji, warsztaty oraz konkursy tematyczne zorganizowane.

Na terenie gminy znajdują się 2 boiska do piłki nożnej, w tym jedno dodatkowo lekkoatletyczne, a także 5 siłowni zewnętrznych. Przy Zespole Szkół w Chrostkowie funkcjonuje boisko wielofunkcyjne. Na terenie gminy znajduje się sala gimnastyczna przystosowana do gry w siatkówkę, koszykówkę, piłki nożnej halowej oraz zajęć wychowania fizycznego.

Występują tutaj walory przyrodnicze oraz kulturowe, do których należą jeziora, rzeki, obszar chronionego krajobrazu oraz obiekty zabytkowe i imprezy kulturalne o zasięgu lokalnym. W gminie Chrostkovo występuje wiele obiektów i obszarów o wysokich wartościach kulturowych takich jak zespoły parkowo-dworskie czy zachowane do dziś drewniane budownictwo ludowe przełomu XIX i XX wieku. Na terenie gminy znajdują się także miejsca pamięci narodowej związane z martyrologią Narodu Polskiego.

OCHRONA ZDROWIA

Placówką zapewniającą podstawową opiekę medyczną na tym obszarze jest Ośrodek Zdrowia w Janiszewie podlegający pod Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Lekarze Rodzinni” Tokarczyk i Wspólnicy Sp. Jawna. Na terenie gminy funkcjonują również dwie apteki: Apteka Świętego Jakuba w Janiszewie oraz Apteka RUSTICA w Chrostkowie.

Dostęp mieszkańców do specjalistycznej opieki medycznej i szpitala zapewniają pobliskie miasta. W związku z powyższym, część mieszkańców korzysta z zakładów opieki zdrowotnej zlokalizowanych w sąsiednich gminach.

POMOC SPOŁECZNA

Ustawowe zadania pomocy społecznej na terenie gminy Chrostkowo wypełnia **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chrostkowie** (dalej GOPS). Jest to jednostka organizacyjna Gminy, realizująca zadania administracji rządowej i samorządowej z zakresu pomocy społecznej. Bieżące funkcjonowanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej zapewniają środki finansowe z budżetu Gminy oraz środki z budżetu państwa. Według danych GOPS w Chrostkowie liczba osób korzystająca z zasiłków stałych oraz okresowych zmalała.

Główną przyczyną trudnej sytuacji beneficjentów pomocy społecznej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jest: bezrobocie, ubóstwo oraz niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba oraz potrzeba ochrony macierzyństwa.

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

W zakresie bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy działania prowadzą:

- Dzielnicowi z Komendy Powiatowej Policji w Lipnie oraz Posterunku Policji w Kikole,
- 5 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych: Chrostkowo, Makówiec, Stalmierz, Chojno, Nowa Wieś.

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Na terenie gminy brak jest sieci gazowej i ciepłowniczej. Ciepło odbiorcom dostarczane jest za pomocą indywidualnych kotłowni i systemów grzewczych, które zaspokajają potrzeby budynków mieszkalnych oraz obiektów publicznych.

Na terenie gminy mieszkańcy nie są podłączeni do sieci kanalizacyjnej. Mieszkańcy korzystają z przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych. Ścieki odbierane są za pomocą beczek asenizacyjnych i dowożone są do punktu zlewnego. W roku 2020 na obszarze gminy zinwentaryzowano 203 przydomowych oczyszczalni ścieków oraz 554 zbiorników bezodpływowych.

Dużo lepiej przedstawia się sytuacja w zakresie podłączenia do sieci wodociągowej, gdzie dostęp do bieżącej wody posiadają niemal wszyscy mieszkańcy gminy tj. 94,19% mieszkańców. Badania jakości wody wykazały brak istotnych zagrożeń dla zdrowia konsumentów korzystających z wody z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia na terenie gminy. Gmina Chrostkowo posiada zadowalający stan sieci energetycznej oraz uporządkowany system gospodarki odpadami.

Zgodnie z badaniem ankietowym przeprowadzonym w ramach diagnozy do Strategii, do najistotniejszych problemów na tym terenie z zakresu infrastruktury technicznej zaliczono brak sieci gazowej, brak sieci ciepłowniczej oraz stan infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.

ANALIZA ZDOLNOŚCI INWESTYCYJNEJ

Diagnoza wykazała, że budżet Gminy osiągał coraz wyższe dochody. W ciągu ostatnich 5 lat dochody wzrosły o 45,10%, z czego dochody majątkowe zwiększyły się o 4 091 282,17 zł, a dochody bieżące o 2 316 231,44 zł. W ciągu analizowanych lat, co roku wypracowywano nadwyżkę operacyjną, co uznać należy za pozytywny aspekt planowania i wykonywania dochodów i wydatków bieżących w Gminie. Jeżeli chodzi o wynik budżetowy to nadwyżkę budżetową, udało się wypracować we wszystkich latach analizy (2016-2020).

POLITYKA PRZESTRZENNA

Powierzchnia gminy Chrostkowo wynosi 7 406 ha. Zgodnie z danymi GUS w obecnej strukturze funkcjonalnej największy udział procentowy w powierzchni jednostki stanowią użytki rolne oraz lasy oraz grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione.

Na terenie gminy nie wyznaczono jednoznacznych obszarów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, usługową czy produkcyjną. Możliwości rozwojowe przewiduje się w ramach istniejącej zwartej zabudowy wsi oraz w formie zabudowy uzupełniającej.

ANALIZA SWOT

Gmina Chrostkowo podejmuje działania wykorzystujące swój potencjał w celu dostosowania do zmieniających się warunków gospodarczych oraz wymagań potencjalnego mieszkańca i inwestora, zwiększając w ten sposób swoją konkurencyjność. Przeprowadzona diagnoza strategiczna pozwoliła zauważyć, że występuje wiele czynników sprzyjających rozwojowi Gminy Chrostkowo (tzw. **szanse i mocne strony**).

Poniżej przedstawiono mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia wywierające wpływ na dalszy rozwój Gminy.

Tabela 1. Analiza SWOT – przestrzeń i środowisko

Mocne strony	Słabe strony
• dogodne położenie geograficzne i komunikacyjne, • położenie w niedalekiej odległości Torunia, Włocławka i Lipna, • działania inwestycyjne w zakresie poprawy stanu technicznego dróg, • tereny rekreacyjne i atrakcyjne turystycznie.	• zły stan techniczny części dróg, • niedostateczna sieć ścieżek rowerowych, • niewystarczające wykorzystanie możliwości rozwoju potencjału turystycznego.
Szanse	Zagrożenia
• pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na rozbudowę i modernizację infrastruktury drogowej, • rozwój turystyki.	• ograniczona ilość środków na rozwój infrastruktury technicznej.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 2. Analiza SWOT – społeczeństwo

Mocne strony	Słabe strony
• ludność w wieku produkcyjnym stanowiąca największą grupę mieszkańców gminy, • funkcjonowanie biblioteki oraz organizacji pozarządowych.	• spadek liczby mieszkańców, • ujemny przyrost naturalny, • rosnący udział ludności w wieku produkcyjnym, • ujemne saldo migracji.
Szanse	Zagrożenia
• napływ nowych mieszkańców, • urozmaicanie oferty kulturalnej oraz zwiększanie dostępności kultury, • możliwość rozwoju sportu w oparciu o przygotowaną bazę obiektów sportowych.	• postępujący proces starzenia się społeczeństwa, • spadająca aktywność społeczna, • konkurencyjne wydarzenia kulturalne i sportowe w innych gminach.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 3. Analiza SWOT – gospodarka

Mocne strony	Słabe strony
• wzrost liczby podmiotów gospodarczych, • wzrastająca przedsiębiorczość mieszkańców, • spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej, • wzrost liczby budynków mieszkalnych.	• brak wyznaczonych na obszarze gminy stref inwestycyjnych, • emigracja ludności do większych miast – zwłaszcza osób młodych, • brak firm o dużym zatrudnieniu na terenie gminy.
Szanse	Zagrożenia
• wzrost gospodarczy kraju, • budowa nowych zakładów na terenie gminy przez podmioty krajowe i zagraniczne.	• spowolnienie gospodarcze w kraju, • zmniejszająca się opłacalność produkcji rolnej.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 4. Analiza SWOT – infrastruktura techniczna

Mocne strony	Słabe strony
- rozbudowana sieć wodociągowa zaopatrująca niemal wszystkich mieszkańców gminy w wodę, - zadowalający obecny stan sieci elektroenergetycznej, - brak istotnych zagrożeń dla zdrowia konsumentów korzystających z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia na terenie gminy, - uporządkowany system gospodarki odpadami.	- brak kanalizacji na obszarze gminy, - brak sieci gazowej i ciepłowniczej na terenie gminy, - korzystanie przez mieszkańców ze zbiorników bezodpływowych w niedostatecznym stanie technicznym, - brak szybkiego Internetu w części gminy.
Szanse	Zagrożenia
- pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na rozbudowę infrastruktury technicznej, - rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej; - powstawanie nowoczesnych instalacji do przetwarzania odpadów, - wprowadzenie na terenie kraju nowych założeń i wytycznych dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi, - rozwój szybkiego Internetu.	- rosnąca produkcja odpadów komunalnych oraz niewłaściwe postępowania z odpadami przez część właścicieli nieruchomości, - niewłaściwe zagospodarowywanie nieczystości ciekłych przez właścicieli nieruchomości, - rosnące koszty inwestycji dotyczące rozbudowy infrastruktury technicznej, - ograniczona ilość środków na inwestycje w przyszłych latach, - niewłaściwe postępowanie z odpadami przez część właścicieli nieruchomości.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 5. Analiza SWOT – infrastruktura społeczna

Mocne strony	Słabe strony
- funkcjonowanie GOPS, - podejmowanie istotnych ze społecznego punktu widzenia przedsięwzięć inwestycyjnych, - zmniejszająca się ilość osób długotrwale bezrobotnych, - wzrastająca świadomość i aktywność społeczna mieszkańców w zakresie wyborów ogólnokrajowych oraz samorządowych, - funkcjonowanie organizacji pozarządowych, - krzewienie i podtrzymywanie kultury lokalnej przez KGW.	- niewystarczająca oferta szkolnictwa ponadpodstawowego na terenie gminy, - ograniczony dostęp do opieki zdrowotnej.
Szanse	Zagrożenia
modernizacja obiektów pod rozwój społeczny,	- rosnące koszty inwestycji, - ograniczona ilość środków na inwestycje w przyszłych latach,

• pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na rozbudowę infrastruktury społecznej, • rosnąca aktywności i poziom integracji mieszkańców w wyniku realizowanych projektów.	• migracja społeczeństwa do większych miast, • niestabilna sytuacja geopolityczna i zdrowotna w Europie i na świecie.

Źródło: Opracowanie własne

2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych i oczekiwane rezultaty planowanych działań

WIZJA I MISJA

Wizja rozwoju określa stan docelowy, do którego władze lokalne oraz ich partnerzy będą dążyć, wykorzystując możliwości płynące z posiadanego potencjału własnego i szans pojawiających się w najbliższym otoczeniu. Wizja określa zatem, jak Gmina zamierza być postrzegana w przyszłości.

Uwzględniając powyższe, określono następującą **wizję rozwoju Gminy Chrostkowo**:

GMINA CHROSTKOWO JEST ATRAKCYJNYM MIEJSCEM ZAMIESZKANIA, Z PRZESTRZENIĄ GOSPODARCZĄ, ZAPEWNIAJĄCĄ DOSTĘP DO MIEJSC PRACY ORAZ ZACHĘCAJĄCĄ OFERTĄ TURYSTYCZNĄ. GMINA JEST OŚRODKIEM DBAJĄCYM O ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE ORAZ WYKORZYSTUJĄCYM ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII

Strategia Rozwoju powinna stanowić dokument bazowy, wspierać i synergicznie wpływać na realizację celów i działań sprecyzowanych w innych dokumentach planistycznych i strategicznych Gminy, wpływając na jego ożywienie społeczno-gospodarcze oraz rozwój w sferze społecznej, kulturalnej i turystyczno-rekreacyjnej.

Obszary rozwojowe Gminy są zależne od siebie i wzajemnie się przenikają. Zadania zrealizowane w zakresie infrastruktury technicznej pomogą zrealizować zadania w sferze społeczno-gospodarczej, pozytywnie wpłyną na ochronę środowiska i rozwój turystyki oraz wzrost atrakcyjności w oczach mieszkańców i turystów.

Misja to zwięzła, wewnętrznie spójna deklaracja definiująca powód istnienia organizacji, jej podstawowy cel, na którego realizację nastawione są jej działania oraz wartości, które kierują pracą jej personelu.

W przypadku jednostek samorządu terytorialnego misja została zdefiniowana w ustawie o samorządzie gminnym, zgodnie z którą do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty.

Uwzględniając powyższe, określono następującą **misję Gminy Chrostkowo**:

WSPÓŁPRACA I ZAANGAŻOWANIE, MAJĄCA NA CELU ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GMINY, KTÓREJ PODSTAWĄ JEST POTENCJAŁ TURYSTYCZNY I ROLNICZO - GOSPODARCZY, TAK ABY BYŁA ONA MIEJSCEM ATRAKCYJNYM I PRZYJAZNYM DLA MIESZKAŃCÓW I TURYSTÓW.

CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Cele strategiczne są odpowiedzią na problemy zdiagnozowane w ramach przeprowadzonej diagnozy Gminy. Cele strategiczne wynikają ze sformułowanej wcześniej wizji rozwoju Gminy. Wytaczają kierunki, którymi należy podążać, by osiągnąć założony w niej stan. W ramach niniejszej Strategii określono 3 cele strategiczne w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym:

Wymiar społeczny:

1. Gmina przyjazna dla mieszkańców oraz atrakcyjna dla turystów, z wysoko rozwiniętą infrastrukturą techniczną;

Wymiar gospodarczy:

2. Gmina z rozwiniętą infrastrukturą komunikacyjną, tworząca warunki do rozwoju gospodarczego;

Wymiar przestrzenny (środowisko i infrastruktura):

3. Gmina przyjazna dla klimatu, wykorzystująca odnawialne źródła energii.

Wymiary rozwojowe Gminy są zależne od siebie i wzajemnie się przenikają. Zadania i cele zrealizowane w jednym wymiarze rozwojowym wpływają na realizację zadań i celów w innym, dzięki czemu powstaje efekt synergii wzmacniający osiągnięcie wymaganych wskaźników, co tylko przyspiesza realizację określonej wizji rozwoju Gminy.

Cele strategiczne będą osiągnięte poprzez realizację konkretnych celów operacyjnych, które zaprezentowano w tabeli poniżej.

Tabela 6. Cele strategiczne i operacyjne

Wymiar społeczny	Wymiar gospodarczy	Wymiar przestrzenny
Cele strategiczne		
1. Gmina przyjazna dla mieszkańców oraz atrakcyjna dla turystów, z rozwiniętą infrastrukturą techniczną	2. Gmina z rozwiniętą infrastrukturą komunikacyjną, tworząca warunki do rozwoju gospodarczego	3. Gmina przyjazna dla klimatu, wykorzystująca odnawialne źródła energii
Cele operacyjne		
1.1. Poprawa jakości życia mieszkańców	2.1. Rozwój wykształcenia i kompetencji zawodowych mieszkańców	3.1. Poprawa estetyki Gminy
1.2. Rozwój turystyki i rekreacji	2.2. Stworzenie oferty dla inwestorów i rozwój promocji gospodarczej gminy	3.2. Poprawa stanu środowiska naturalnego
1.3. Wzrost jakości świadczonych usług publicznych oraz podniesienie aktywności społecznej mieszkańców	2.3. Rozwój opłacalnego ekonomicznie rolnictwa	3.3. Poprawa spójności zagospodarowania przestrzennego
1.4. Rozbudowa i modernizacja systemu infrastruktury o charakterze sieciowym	2.4. Rozbudowa i modernizacja ciągów komunikacyjnych	3.4. Niedopuszczenie do pojawienia się ryzyka powodziowego, poprzez racjonalne gospodarowanie gruntami przyległymi do cieków wodnych, w szczególności niedopuszczanie do nich zabudowy
1.5. Rozwój oferty kulturalnej		

Źródło: Opracowanie własne

Cel strategiczny: 1. Gmina przyjazna dla mieszkańców oraz atrakcyjna dla turystów, z rozwiniętą infrastrukturą techniczną:

Cel operacyjny 1.1. Poprawa jakości życia mieszkańców;

Cel operacyjny 1.2. Rozwój turystyki i rekreacji;

Cel operacyjny 1.3. Wzrost jakości świadczonych usług publicznych oraz podniesienie aktywności społecznej mieszkańców;

Cel operacyjny 1.4. Rozbudowa i modernizacja systemu infrastruktury o charakterze sieciowym;

Cel operacyjny 1.5. Rozwój oferty kulturalnej.

Rozwój infrastruktury technicznej oraz atrakcyjności gminy wpływa na przewagę jej konkurencyjności. W ramach wyżej wymienionego celu wyznaczono pięć celi operacyjnych.

Cele operacyjne zakładają działania z zakresu podnoszenia jakości życia mieszkańców. Obejmują działania z zakresu planowania zabudowy mieszkalnej w ramach obecnych obszarów zurbanizowanych oraz promowania osiedlania się w ramach zwartej zabudowy na

terenie gminy. Istotnym aspektem jest również dalsze doposażanie OSP, dla zapewnienia odpowiedniego stopnia bezpieczeństwa mieszkańców.

Uwzględniono do realizacji kierunki działań wzmacniające ofertę turystyczną i promocję gminy. W oparciu o istniejące zasoby przyrodnicze, Gmina skupi się na promowaniu turystyki krótkoterminowej. Planowana jest organizacja imprez i wydarzeń kulturalnych, rozwój współpracy instytucji kultury z mieszkańcami, rozwój infrastruktury turystycznej oraz promocja walorów przyrodniczych gminy i dbanie o obiekty zabytkowe. Realizacja celu wpłynie także na rozwój miejsc wspierających aktywność fizyczną mieszkańców, poprzez rozbudowę infrastruktury rekreacyjnej. Wpłynie to na budowanie tożsamości lokalnej oraz wzrost atrakcyjności gminy pod względem turystycznym i osiedleńczym.

Kolejnym kierunkiem jest poprawa stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej i ich dostępności, a także usług w nich świadczonych, co wpłynie na zwiększenie zainteresowania aktywnością społeczną mieszkańców.

Wzmacnianie oferty kulturalnej wpłynie na aktywność kulturalną mieszkańców, jednocześnie na poczucie tożsamości lokalnej oraz zbuduje uczucie wspólnoty wszystkich mieszkańców. Do działań w tej sferze należy m.in. organizacja imprez i wydarzeń kulturalnych oraz współpraca z instytucjami kultury w celu rozwoju oferty kulturalnej dla mieszkańców gminy.

Istotnym elementem wpływającym na jakość życia na terenie gminy jest dbanie o zapewnienie mieszkańcom dostępu do sprawnej infrastruktury technicznej. Ponadto kierunek ten wpływa na możliwość prowadzenia kolejnych inwestycji na danym obszarze, podwyższając jego atrakcyjność inwestycyjną. W związku z powyższym do kierunków rozwoju w tym zakresie zaliczone zostały inwestycje w rozwój i poprawę dostępu do infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. Rozbudowa infrastruktury technicznej będzie również postępować równolegle z pojawieniem się potrzeb powodowanych rozwojem nowych inwestycji.

Tabela 7. Cel strategiczny: 1. Gmina przyjazna dla mieszkańców oraz atrakcyjna dla turystów, z rozwiniętą infrastrukturą techniczną

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
Cel operacyjny 1.1 Poprawa jakości życia mieszkańców					
1. Rozwój oferty mieszkaniowej	– Zwiększona powierzchnia uzbrojonych terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową; – Zwiększenie oferty mieszkaniowej; – Promocja gminy w zakresie mieszkalnictwa.	– Powierzchnia uzbrojonych terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową [ha]; – Liczba nowych mieszkań [szt.]; – Liczba przeprowadzonych akcji promocyjnych [szt.].	– Budżet własny Gminy; – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne; – Budżet podmiotów realizujących zabudowę mieszkaniową.	– Urząd Gminy Chrostkowo; – Podmioty realizujące zabudowę mieszkaniową.	2021-2030
2. Poprawa poziomu bezpieczeństwa	– Doposażenie jednostek OSP.	– Liczba doposażonych OSP w sprzęt [szt.].	– Budżet własny Gminy; – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne.	– Urząd Gminy Chrostkowo.	2021- 2030
Cel operacyjny 1.2 Rozwój turystyki i rekreacji					
3. Rozwój oferty turystycznej i rekreacyjnej Gminy	– Zachowanie i dbanie o obecne obiekty zabytkowe; – Wsparcie infrastruktury turystycznej (wiaty, ławki, miejsca odpoczynku); – Zwiększenie miejsc rekreacji ruchowej.	– Liczba obiektów zabytkowych w dobrym stanie [szt.]; – Liczba wspartych obiektów infrastruktury turystycznej [szt.]; – Powierzchnia nowych terenów rekreacji [ha]	– Budżet własny Gminy; – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne	– Urząd Gminy Chrostkowo.	2021- 2030

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
Cel operacyjny 1.3					
Wzrost jakości świadczonych usług publicznych oraz podniesienie aktywności społecznej mieszkańców					
4. Poprawa stanu technicznego i dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz usług w nich świadczonych	- Obiekty użyteczności publicznej w dobrym stanie: - Remont wewnętrzny budynku Urzędu Gminy, - Doposażenie świetlicy wiejskiej w Stalmierzu, - Doposażenie świetlicy wiejskiej w Chojnie, - Doposażenie świetlicy wiejskiej w Chrostkowie.	- Doposażenie świetlicy wiejskiej – 1 szt. - Poprawa funkcjonalności budynku użyteczności publicznej – 1 szt., - Wzrost jakości obsługi interesantów (%) - Polepszenie warunków w miejscu pracy (%)	- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Regionalny Program Operacyjny - Budżet Gminy	Urząd Gminy Chrostkovo.	2022-2024
Cel operacyjny 1.4					
Rozbudowa i modernizacja systemu infrastruktury o charakterze sieciowym					
5. Poprawa funkcjonowania systemu infrastruktury technicznej	- Modernizacja stacji uzdatniania wody w Chrostkowie Nowym, - Modernizacja stacji uzdatniania wody w Chojnie, - Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Chrostkovo, - Poprawa infrastruktury wodociągowej na terenie gminy Chrostkovo	- Liczba zmodernizowanych stacji uzdatniania wody [szt.]; - Liczba wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków [szt.]; - Długość przebudowanej sieci wodociągowej [km]	- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Regionalny, Program Operacyjny, WFOŚiGW, NFOŚiGW - Budżet Gminy	Urząd Gminy Chrostkovo.	2022-2027
Cel operacyjny 1.5					
Rozwój oferty kulturalnej					
6. Wzmocnienie oferty kulturalnej	- Organizacja imprez i wydarzeń kulturalnych; - Współpraca z instytucjami kultury w celu rozwoju oferty kulturalnej dla mieszkańców gminy.	Liczba zorganizowanych imprez i wydarzeń kulturalnych [szt.]	Budżet własny Gminy	Urząd Gminy Chrostkovo.	2021- 2030

Źródło: Opracowanie własne

Cel strategiczny: 2. Gmina z rozwiniętą infrastrukturą komunikacyjną, tworzącą warunki do rozwoju gospodarczego:

Cel operacyjny 2.1. Rozwój wykształcenia i kompetencji zawodowych mieszkańców;

Cel operacyjny 2.2. Stworzenie oferty dla inwestorów i rozwój promocji gospodarczej gminy;

Cel operacyjny 2.3. Rozwój opłacalnego ekonomicznie rolnictwa;

Cel operacyjny 2.4. Rozbudowa i modernizacja ciągów komunikacyjnych.

Istotnym elementem wpływającym na jakość życia na terenie gminy jest dbanie o zapewnienie mieszkańcom dostępu do sprawnej infrastruktury komunikacyjnej. Ponadto kierunek ten wpływa na możliwość prowadzenia kolejnych inwestycji na tym obszarze, podwyższając jego atrakcyjność. W związku z powyższym do kierunków rozwoju w tym zakresie zaliczone zostały działania dotyczące poprawy infrastruktury drogowej.

Odpowiedniej jakości sieć dróg wpływa na bezpieczeństwo i jakość życia mieszkańców, a także na możliwość lepszego funkcjonowania podmiotów gospodarczych. Istotne jest wykorzystanie możliwości terenów pod tereny inwestycyjne. Przez obszar gminy planowany jest przebieg drogi szybkiego ruchu, co może mieć wpływ na rozwój terenów inwestycyjnych wokół. Stąd istotne jest prowadzenie działań w tym zakresie i wykorzystanie tego potencjału.

Należy wykorzystać także potencjał gminy w zakresie rolnictwa. Głównym problemem w tej dziedzinie jest niska opłacalność oraz utrudnienia związane z uwarunkowaniami przyrodniczymi. Ważne jest wspieranie aktywności gospodarczej w tej sferze, w celu wykorzystania jego potencjału. Należy prowadzić działalność promocyjną o możliwościach wsparcia finansowego i pozyskiwania środków zewnętrznych. W celu rozwoju lokalnych rolników należy prowadzić działalność promującą ich pracę i produkty.

Jedną z barier gospodarczych obszaru gminy jest mała liczba atrakcyjnych miejsc pracy, co powoduje migrację ludzi młodych i wykształconych do większych miast oraz niską bazę gospodarczą gminy. Wobec tego kluczowym stają się działania mające na celu rozwój kompetencji zawodowych mieszkańców oraz zachęcanie ich poprzez materiały promocyjne i szkolenia do doskonalenia swoich umiejętności oraz prowadzenie działań tworzących nowe miejsca pracy. Oprócz tego należy również skorelować rozwój infrastruktury drogowej, aby stworzyć dogodne dojazdy do miejsc pracy poza gminą.

Tabela 8. Cel strategiczny 2: Gmina z rozwiniętą infrastrukturą komunikacyjną, tworzącą warunki do rozwoju gospodarczego

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
Cel operacyjny 2.1					
Rozwój wykształcenia i kompetencji zawodowych mieszkańców					
1. Podnoszenie i doskonalenie kompetencji zawodowych mieszkańców	– Wysoki poziom wiedzy mieszkańców z zakresu zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej; – Zwiększenie liczby przedsiębiorców na terenie gminy; – Zwiększenie kompetencji zawodowych mieszkańców; – Spadek bezrobocia	– Liczba zarejestrowanych nowych podmiotów gospodarczych [szt.]; – Liczba uczestników działań w zakresie podnoszenia i doskonalenia kompetencji zawodowych [os.].	– Budżet własny Gminy; – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne.	– Urząd Gminy Chrostkowo; – Powiatowy Urząd Pracy w Lipnie; – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.	2021-2030
2. Podnoszenie jakości kształcenia oraz świadomości mieszkańców Gminy	– Podnoszenie standardów nauczania w szkołach, w tym organizacja zajęć, doposażenie jednostek oświatowych oraz doskonalenie kadry pedagogicznej; – Zapewnienie dostępu do infrastruktury sportowo-rekreacyjnej przy szkołach, znajdujących się na terenie gminy	– Liczba wspartych budynków szkolnych [szt.]; – Wyniki z egzaminów na zakończenie szkoły podstawowej wyższe niż średnia dla powiatu lub województwa [%].	– Budżet własny Gminy	– Urząd Gminy Chrostkowo	2021-2030
Cel operacyjny 2.2.					
Wspieranie tworzenia przestrzeni gospodarczej					
3. Stworzenie oferty dla inwestorów i rozwój promocji gospodarczej gminy	– Wykorzystanie dostępnych terenów przy planowanej trasie szybkiego ruchu na tereny inwestycyjne; – Pozyskiwanie nowych inwestorów; – Budowanie lokalnej marki gospodarczej; – Promocja terenów inwestycyjnych.	– Powierzchnia terenów inwestycyjnych [szt.]; – Liczba zarejestrowanych nowych podmiotów gospodarczych [szt.]; – Liczba przeprowadzonych działań promocyjnych [szt.].	– Budżet własny Gminy – Budżet inwestorów zewnętrznych	– Urząd Gminy Chrostkowo – Inwestorzy zewnętrzni	2021-2030

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
Cel operacyjny 2.3. Rozwój opłacalnego ekonomicznie rolnictwa					
4. Wspieranie rolnictwa	– Prowadzenie działań promujących przedsiębiorczość w rolnictwie, w tym wsparcie dla pozyskiwania środków pomocowych, – Promowanie lokalnych rolników i ich produktów, – Prowadzenia doradztwa dla rolników w zakresie ekologicznego rolnictwa	– Liczba działań promujących przedsiębiorczość w rolnictwie [szt.], – Liczba przeprowadzonych akcji promocyjnych [szt.], – Liczba udzielonych porad w zakresie ekologicznego rolnictwa [szt.]	– Budżet własny Gminy, – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Regionalny Program Operacyjny	– Urząd Gminy Chrostkowo	2021-2030
Cel operacyjny 2.4. Rozbudowa i modernizacja ciągów komunikacyjnych					
5. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej	– Przebudowa drogi nr 170228 C Nowa Wieś, – Przebudowa drogi nr 170210 C Majdany, – Przebudowa drogi nr 170205 C Nowa Wieś, – Przebudowa drogi nr 170206 C Chrostkowo, – Przebudowa drogi nr 170203 C Głęboćczek Etap I, – Przebudowa drogi nr 170277 C Nowa Wieś, – Przebudowa drogi nr 170277 C Lubianki, – Przebudowa drogi nr 170213 C Janiszewo, – Przebudowa drogi nr 170222 C Kawno, – Przebudowa drogi nr 170214 C Majdany,	– Długość przebudowanych dróg [km]	– Budżet własny Gminy	– Urząd Gminy Chrostkowo	2022-2030

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
	– Przebudowa drogi nr 170213 C Gołuchowo, – Przebudowa drogi nr 170203 C Głęboćczek Etap II, – Przebudowa drogi nr 170207 C Adamowo, – Przebudowa drogi nr 170226 C Chojno, – Przebudowa drogi nr 170216 C Wildno				

Źródło: Opracowanie własne

Cel strategiczny: 3. Gmina przyjazna dla klimatu, wykorzystująca odnawialne źródła energii:

Cel operacyjny 3.1. Poprawa estetyki;

Cel operacyjny 3.2. Poprawa stanu środowiska naturalnego;

Cel operacyjny 3.3. Poprawa spójności zagospodarowania przestrzennego;

Cel operacyjny 3.4. Niedopuszczenie do pojawienia się ryzyka powodziowego, poprzez racjonalne gospodarowanie gruntami przyległymi do cieków wodnych, w szczególności niedopuszczanie do nich zabudowy.

Ład przestrzenny to takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne. Jest on jednym z podstawowych elementów wpływających na postrzeganie atrakcyjności gminy.

Uporządkowana przestrzeń wpływa na zrównoważony rozwój i prawidłowe funkcjonowanie gminy, dlatego tak ważna jest aktualizacja dokumentów planistycznych porządkująca przestrzeń gminy oraz zachowanie obecnych i wyodrębnienia potencjalnych nowych obszarów rozwojowych, które tworzyłyby harmonijny układ z już istniejącymi.

Istotnymi elementami każdego układu przestrzennego są również tereny rekreacyjne i rekreacyjno – sportowe, które wpływają na poprawę estetyki gminy.

Cechą zrównoważonego i harmonijnego rozwoju jest właśnie równowaga pomiędzy tymi elementami, która polega na wyodrębnieniu mocnych stron każdego elementu i niwelowaniu działań powodujących negatywne skutki i konsekwencje.

W sferze środowiskowej głównym celem jest dbałość o stan środowiska naturalnego. Największym problemem w przyszłości może stać się kwestia smogu, który już obecnie, w okresie grzewczym jest dość mocno uciążliwy dla mieszkańców, dlatego racjonalnym wydaje się realizacja działań poprawiających stan powietrza atmosferycznego, m.in. kontynuowanie termomodernizacji obiektów oraz inwestowanie w odnawialne źródła energii.

Zagospodarowanie i poprawa stanu parków, terenów zieleni oraz montaż instalacji odnawialnych źródeł energii są wyznacznikiem zrównoważonego rozwoju gmin. Jednym z elementów rozsądnej polityki rozwojowej uwzględniającej uwarunkowania przyrodnicze jest racjonalne planowanie przestrzenne dolin rzecznych, wraz z usprawnianiem urządzeń wodnych i obiektów melioracyjnych. Ważne jest również rozsądne gospodarowanie gruntami przyległymi do cieków wodnych, tak by uniemożliwić pojawienie się ryzyka powodziowego.

Tabela 9. Cel strategiczny 3: Gmina przyjazna dla klimatu, wykorzystująca odnawialne źródła energii

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki osiągnięcia działań	Źródło finansowanie	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
Cel operacyjny 3.1 Poprawa estetyki					
— Zagospodarowanie i poprawa stanu parków; — Utworzenie terenów rekreacyjno-wypoczynkowych; — Zagospodarowanie terenów zielonych	— Poprawa stanu zieleni urządzonych; — Zwiększenie powierzchni terenów rekreacyjno-wypoczynkowych; — Rozwój terenów rekreacyjnych i wypoczynkowych; — Poprawa stanu terenów zielonych.	— Powierzchnia zagospodarowanych obszarów zielonych [ha]; — Powierzchnia terenów rekreacyjno-wypoczynkowych [ha].	Budżet Gminy	– Urząd Gminy; – Jednostki pomocnicze Gminy (sołectwa)	2021-2030
Cel operacyjny 3.2 Poprawa stanu środowiska naturalnego					
— Montaż instalacji OZE — Realizacja działań niskoemisyjnych w ramach walki ze smogiem; — Kontynuowanie termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej i budynków komunalnych; — Przeprowadzanie działań edukacyjnych mających na celu podnoszenie	— Pozyskiwanie energii z odnawialnych źródeł — Ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery; — Poprawa efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej i budynków komunalnych; — Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych; — Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców	— Liczba instalacji OZE — Liczba obiektów użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji [szt.]; — Liczba budynków komunalnych poddanych termomodernizacji [szt.]; — Liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych [szt.].	Budżet Gminy	– Urząd Gminy; – Jednostki pomocnicze Gminy (sołectwa)	2021-2030

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki osiągnięcia działań	Źródło finansowanie	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
świadomości ekologicznej mieszkańców.					
Cel operacyjny 3.3. Poprawa spójności zagospodarowania przestrzennego					
— Aktualizacja dokumentów planistycznych pod kątem wyodrębnienia potencjalnych nowych obszarów rozwojowych; — Systematyczne sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących nowe obszary gminy; — Kształtowanie ładu przestrzennego we współpracy z mieszkańcami.	— Poprawa spójności zagospodarowania przestrzennego; — Rozwój nowej zabudowy z zachowaniem przyjętego ładu przestrzennego	— Liczba opracowanych i zaktualizowanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego [szt.].	Budżet Gminy	– Urząd Gminy; – Jednostki pomocnicze Gminy (sołectwa)	2021-2030
Cel operacyjny 3.4. Niedopuszczenie do pojawienia się ryzyka powodziowego, poprzez racjonalne gospodarowanie gruntami przyległymi do cieków wodnych, w szczególności niedopuszczanie do nich zabudowy					
— Ochrona naturalnych koryt cieków, — Ochrona naturalnej retencji gruntów	— Regulacja koryt cieków naturalnych, — Zwiększanie retencji wód podziemnych: ograniczanie spływu powierzchniowego z użyciem różnych metod	— Powierzchnia wyregulowanych koryt cieków naturalnych [ha], — Powierzchnia poddana zwiększeniu retencji [ha]	Budżet Gminy	– Urząd Gminy	2021-2030

Źródło: Opracowanie własne

3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Chrostkowo

Model struktury przestrzenno-funkcjonalnej służy zobrazowaniu przestrzennej struktury gminy, włączając w to kierunki rozwoju oraz poszczególne zadania inwestycyjne. Wynika on przede wszystkim z zapisów Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Chrostkowo oraz pozostałych dokumentów planistycznych opracowanych na poziomie regionalnym tj. Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+ oraz Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

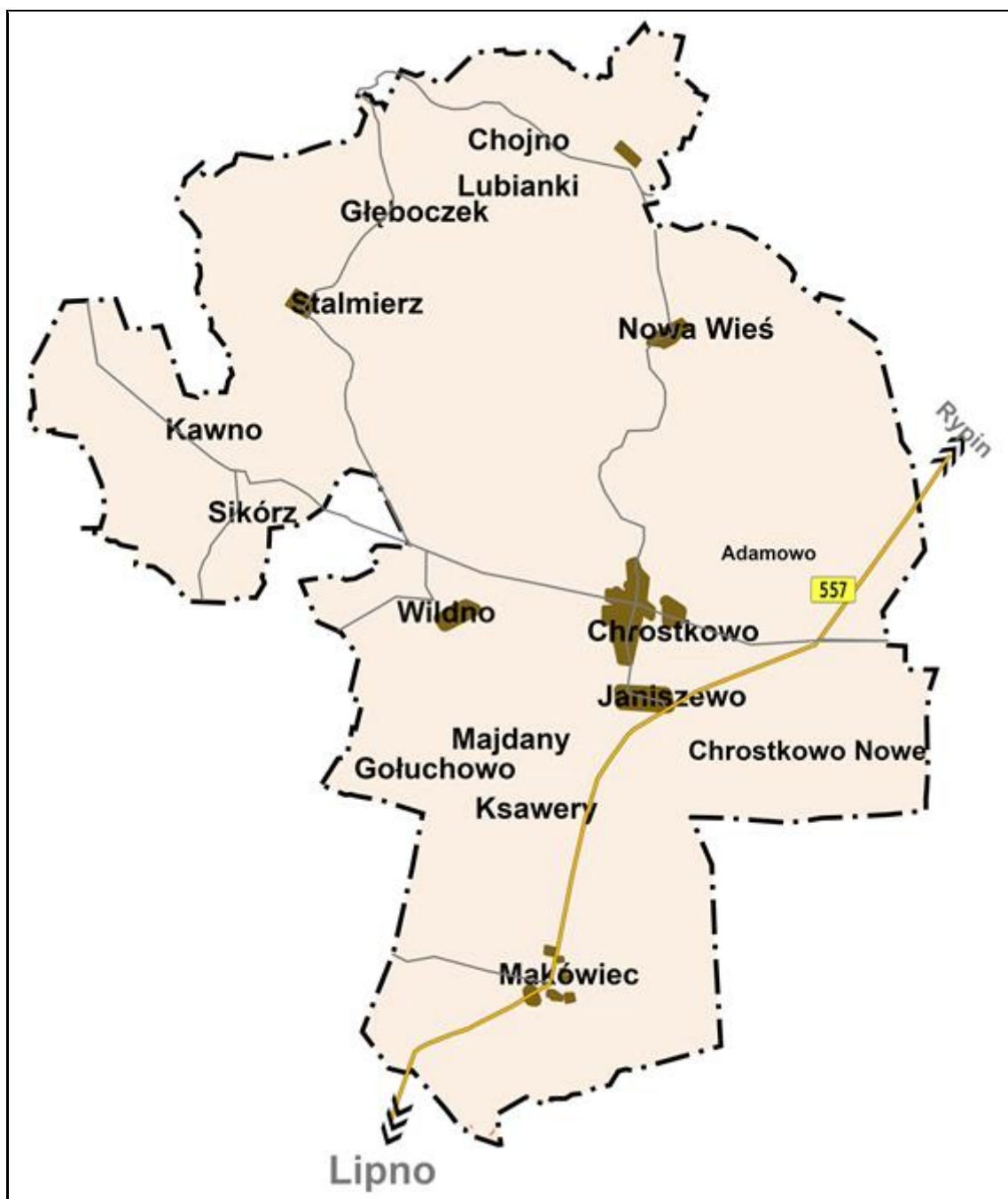
Powierzchnia gminy Chrostkowo wynosi 7 406 ha. Zgodnie z danymi GUS w obecnej strukturze funkcjonalnej gminy największy udział procentowy w powierzchni jednostki stanowią użytki rolne oraz lasy oraz grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione. Resztę obszaru stanowią grunty pod wodami, grunty zabudowane i zurbanizowane oraz nieużytki.

Struktura przestrzenna gminy ma typowo wiejski charakter. Przeważa jednorodzinna zabudowa mieszkaniowa (i usługowa w większych wsiach), której towarzyszy zabudowa związana z produkcją rolną. Koncentracja zabudowy występuje w miejscowości Chrostkowo, gdzie skupione są działalności usługowe, handlowe i kulturalne. W pozostałych wsiach zabudowa rozmieszczona jest przeważnie wzdłuż dróg łączących wsie i nie wykazuje znacznego rozproszenia, oddalenia od ciągów komunikacyjnych. Ograniczeniem dla rozwoju osadnictwa na terenie gminy są zwarte kompleksy leśne.

Możliwości rozwojowe przewiduje się w ramach istniejącej zwartej zabudowy wsi oraz w formie zabudowy uzupełniającej. Tereny przewidziane pod realizację funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych wyznaczone zostały w okolicy występujących jezior oraz na terenach ogólnodostępnych.

Na rysunkach poniżej przedstawiono układ komunikacyjny Gminy, zasoby dziedzictwa kulturowego Gminy i model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Chrostkowo.

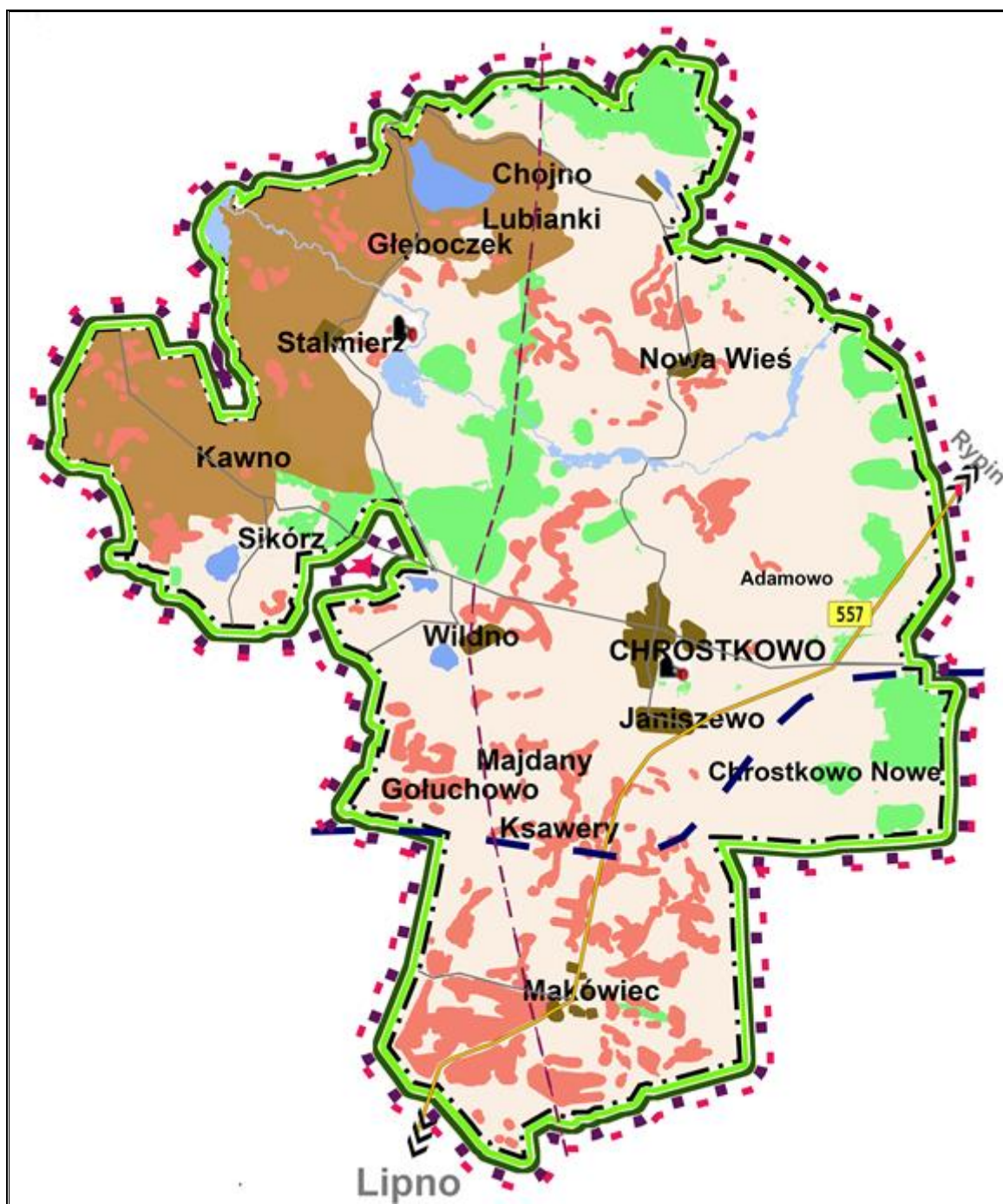
Rysunek 1. Układ komunikacyjny gminy Chrostkovo

Źródło: Opracowanie własne

Układ komunikacji na obszarze gminy tworzą: droga województwa nr 557 Lipno-Rypin, drogi powiatowe oraz drogi gminne. Przez teren ten nie przebiega żadna linia kolejowa.

Rysunek 2. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Chrostkowo

Użytkowanie terenu

- obszar zabudowy
- obszar użytkowany rolniczo
- tereny leśne i zadrzewione
- obszar gleb najwyższych klas
- zabytki

System przyrodniczy

- jeziora
- obszar chronionego krajobrazu Drumliny Zbójeńskie

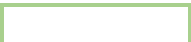
System transportowy

- droga wojewódzka
- droga powiatowa

System osadniczy

- CHROSTKOWO** ośrodek lokalny, siedziba gminy Chrostkowo
- Ksawery** miejscowość sołecka

Obszary Strategicznej Interwencji

- obszar zagrożony trwałą marginalizacją
- obszar negatywnej sytuacji społeczno-gospodarczej
- obszar cechujący peryferyjnością transportową

Obszary prowadzenia polityki terytorialnej

- OPPT Lipna

Koncepcja rozwoju przestrzeni inwestycyjnych

- Gminy wymagające wsparcia w tworzeniu przestrzeni inwestycyjnych o znaczeniu lokalnym

Kluczowe projekty Strategii Rozwoju Województwa

- wariant przebiegu drogi ekspresowej S10

Źródło: Opracowanie własne

4. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej określono na podstawie kierunków rozwoju i zasad polityki przestrzennej wyznaczonych w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Chrostkowo oraz w oparciu o Strategię Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego

W zakresie struktury funkcjonalno-przestrzennej ustala się i rekomenduje:

- wykorzystanie rezerw terenowych w obrębie obszarów zainwestowanych poprzez zmianę przeznaczenia i technologii z poszanowaniem walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- minimalizację konfliktów wynikających z przesłanek funkcjonalnych i przestrzennych, wywołujących negatywne skutki środowiskowe, społeczne i gospodarcze,
- dążenie do zapewnienia ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej terenów zielonych i ich powiązania z terenami cennymi przyrodniczo (utworzenie gminnego systemu ekologicznego w powiązaniu z regionalnym ciągiem ekologicznym),
- dążenie do pełnego zabezpieczenia obsługi ludności w zakresie dostępu do sfery usług publicznych,
- niedopuszczenie do pojawienia się ryzyka powodziowego, poprzez racjonalne gospodarowanie gruntami przyległymi do cieków wodnych, w szczególności niedopuszczanie do nadmiernego zbliżania do nich zabudowy.

W zakresie środowiska przyrodniczego ustala się i rekomenduje:

- ochronę istniejących zasobów środowiska przyrodniczego,
- kształtowanie nowych struktur przyrodniczych w oparciu o jeziora i przepływające przez teren gminy rzeki,
- zachowanie drożności korytarzy ekologicznych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
- zachowanie ładu przestrzennego w harmonii z otaczającym krajobrazem,
- ograniczenie i eliminację punktowych i przestrzennych źródeł negatywnie oddziałujących na środowisko i warunki życia mieszkańców,
- w stosunku do terenów zainwestowanych należy przyjąć taki kierunek zmian, który będzie gwarantował poprawienie ich biologicznych i topoklimatycznych warunków oraz zachowanie standardów jakości środowiska (klimatu akustycznego, jakości powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych i podziemnych),
- w stosunku do terenów przeznaczonych do zainwestowania należy przyjąć takie kierunki zmian, które gwarantowały będą zachowanie optymalnych „normatywów urbanistycznych”

i zachowanie standardów jakości środowiska, przy zachowaniu zasady rozwoju zrównoważonego w celu zagwarantowania możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb społeczności współczesnej, jak i przyszłych pokoleń,

- ochronę naturalnych koryt cieków wodnych oraz ochronę naturalnej retencji gruntów, w szczególności retencji leśnej oraz retencji na obszarach zurbanizowanych.

W zakresie systemu komunikacji ustala się i rekomenduje:

- kształtowanie sprawnego systemu powiązań z zewnętrznym układem komunikacyjnym,
- kształtowanie sprawnego układu komunikacji wewnętrznej poprzez m. in. realizację nowych i przebudowę istniejących dróg podstawowego i wspomagającego układu komunikacyjnego, dostosowanych do kierunku rozwoju struktur gminnych i potrzeb przewidywanych funkcji,
- system komunikacyjny kształtować z uwzględnieniem minimalizacji konfliktów i zagrożeń dla bezpośredniego otoczenia drogą lepszych rozwiązań technicznych i technologicznych,
- realizację ścieżek rowerowych, pełniących funkcję rekreacyjną, a jednocześnie zapewniających alternatywę w stosunku do ruchu samochodowego i pieszego formę dojazdów do pracy, szkół i usług oraz bezpieczeństwo ruchu drogowego.

W zakresie infrastruktury technicznej ustala się i rekomenduje:

- stworzenie sprawnego gminnego systemu zaopatrzenia w wodę w oparciu o istniejące ujęcia wody wraz z przebudową i rozbudową gminnych sieci wodociągowych – gwarantujących nieprzerwane dostawy wody dobrej jakości,
- rozwiązanie gospodarki ściekowej w oparciu o budowę gminnej oczyszczalni ścieków wraz z budową systemu sieci kanalizacyjnych oraz budowę lokalnych oczyszczalni ścieków dla zabudowy zwartej i przydomowych oczyszczalni ścieków dla zabudowy rozproszonej,
- poprawę ochrony przeciwpowodziowej poprzez rozbudowę i budowę systemu wałów przeciwpowodziowych oraz regulację, naprawę i odbudowę rzek i kanałów,
- stworzenie systemu zaopatrzenia w gaz ziemny wysokometanowy poprzez budowę sieci średniego i niskiego ciśnienia wraz ze stacjami gazowymi, po wybudowaniu gazociągu zasilającego gminę z jego włączeniem do gazociągu dystrybucyjnego wysokiego ciśnienia.
- stworzenie możliwości dla realizacji lokalnych i indywidualnych źródeł ogrzewania w oparciu o paliwa ekologiczne niskoemisyjne i bezemisyjne,
- budowę nowych stacji transformatorowych, rozbudowę i modernizację w zależności od potrzeb linii średniego i niskiego napięcia ze szczególnym uwzględnieniem kierunków rozwoju gminy,
- budowę międzygminnych struktur gospodarowania odpadami komunalnymi - Międzygminnego Kompleksu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Lipnie oparty

o Zakład Utylizacji Odpadów w Lipnie (wraz z gminami wchodzącymi w skład tego kompleksu m. in. gmina Chrostkowo) zgodnie z Programem ochrony środowiska z planem gospodarki odpadami województwa kujawsko – pomorskiego 2010 oraz objęcie 100% mieszkańców gminy selektywną zbiórką odpadów.

USTALENIA SZCZEGÓLNIE ISTOTNE DLA KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ

Poniżej przedstawiono zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+ ustalenia szczególnie istotne dla kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej, dotyczące rozwoju gminy w najbliższej dekadzie oraz pozwalające we właściwy sposób określić rolę i znaczenie gminy w rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego.

Droga ekspresowa S10

Przez obszar gminy wytyczono wariant przebiegu planowanej do realizacji drogi ekspresowej S10, która przebiegać będzie przez cztery województwa – zachodniopomorskie, wielkopolskie, kujawsko-pomorskie i mazowieckie, łącząc ze stolicą kraju ośrodki stołeczne województw – Bydgoszcz, Toruń i Szczecin. Dla województwa kujawsko-pomorskiego priorytetowym odcinkiem jest odcinek relacji Bydgoszcz – Toruń. Inwestycja ma na celu poprawę dostępności międzyregionalnej, usprawnienie ruchu oraz zwiększenie bezpieczeństwa. Budowa niniejszej drogi wskazana została jako kluczowy projekt, który został uznany za niezbędny dla powodzenia przyspieszenia rozwoju województwa.

KONCEPCJA ROZWOJU PRZESTRZENI INWESTYCYJNYCH NA TERENIE WOJ. KUJ.-POM.

Gmina Chrostkowo została wskazana jako wymagająca wsparcia w tworzeniu przestrzeni inwestycyjnych o znaczeniu lokalnym. W związku z brakiem uwarunkowań sprzyjających rozwoju działalności na tych obszarach, wskazano działania z zakresu sprzyjania lokalnym przedsiębiorcom (łatwość uzbrojenia terenu, niższe koszty realizacji „wspólnej” infrastruktury, dróg dojazdowych, itp.), oraz poprawy ładu przestrzennego, podnoszenia jakości życia i minimalizowania oddziaływania na środowisko. Na terenie województwa w tym zakresie wyróżnia się trzy kategorie gmin pod względem potrzeby i charakteru wsparcia rozwoju terenów inwestycyjnych: gminy, w których są dostępne lub są możliwe do wskazania tereny inwestycyjne o skali wieloprzestrzennej, gminy w których są dostępne tereny o znaczeniu lokalnym oraz gminy, w których należy dążyć do utworzenia terenów o znaczeniu lokalnym. Gmina Chrostkowo należy do trzeciej kategorii.

Rysunek 3. Położenie Gminy Chrostkovo na tle koncepcji rozwoju przestrzeni inwestycyjnych na terenie województwa kujawsko - pomorskiego

Źródło: Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+

OBSZAR PROWADZENIA POLITYKI TERYTORIALNEJ (OPPT) LIPNA

Polityka terytorialna na terenie województwa prowadzona będzie na warunkach partnerskich przez Samorząd Województwa oraz partnerstwa samorządów gminnych i powiatowych. Przystąpienie samorządu gminnego lub powiatowego do partnerstwa na poziomach (II-IV) ma charakter dobrowolny. Gmina Chrostkovo należy do poziomu IV (poziom związany z miastami powiatowym i obszarami powiązаныmi z nimi funkcjonalnie) do OPPT Lipna.

SYSTEM OSADNICZY

Zgodnie z modelem struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030 miejscowość Chrostkowo w zakresie hierarchii sieci osadniczej należy do ośrodków lokalnych. Na tym poziomie realizacja celów rozwojowych województwa odbywać się powinna poprzez: stymulowanie rozwoju społeczno-gospodarczego na poziomie gminy Ponadto ośrodki te w największym stopniu odpowiedzialne są za kształtowanie jakości życia mieszkańców i konkurencyjności gospodarki na poziomie gminy.

Do działań w ramach kształtowania struktury i wzmacniania potencjału województwa kujawsko-pomorskiego należy:

- rozwój potencjału gospodarczego (tworzenie nowych miejsc pracy, w uzasadnionych lokalizacjach – wyznaczanie terenów inwestycyjnych), szczególnego wsparcia wymaga rozwój zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego,
- rozwój potencjału wsparcia rolnictwa,
- zwiększanie możliwości obsługi mieszkańców w zakresie usług należących do zadań własnych gmin – zwłaszcza z zakresu edukacji i kultury,
- zwiększanie możliwości obsługi mieszkańców w zakresie usług podstawowej opieki zdrowotnej, w tym także poszerzaniu ich oferty o poradnie specjalistyczne lub świadczenie zabiegów rehabilitacyjnych,
- rozwój infrastruktury i pełnienie zadań na rzecz ludności wymagającej wsparcia, w tym zwłaszcza osób z niepełnosprawnościami i osób starszych,
- rozwój usług społecznych, zwłaszcza opiekuńczych, stymulowanie aktywności społecznej oraz rozwój działalności mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniom, ograniczaniu zjawiska wykluczenia, zapewnianiu wsparcia wytchnieniowego,
- rozwój zagospodarowania służącego aktywności fizycznej i integracji, w tym zwiększania potencjału terenów zieleni, zwłaszcza pełniących rolę przestrzeni publicznych,
- rozwiązywaniu problemów środowiskowych (zwłaszcza w aspekcie stanu powietrza związanego z niską emisją z systemów grzewczych),
- wykorzystaniu potencjałów endogenicznych (specyficzne walory przyrodnicze i kulturowe mogące być podstawą dla rozwoju gospodarczego lub pełnienia ważnych funkcji rekreacyjnych i/lub integracyjnych dla lokalnych społeczności),
- rozwoju transportu publicznego w relacjach do Bydgoszczy i/lub Torunia.

5. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań

Według Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030, obszar strategicznej interwencji definiowany jest jako „wskazany w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego kierowana jest interwencja publiczna łącząca inwestycje finansowane z różnych źródeł, w tym w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne i w zasoby ludzkie, lub rozwiązania regulacyjne”.

Zgodnie ze Strategią rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+ oraz Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030, Gmina Chrostkowo zaliczona została do Obszarów Strategicznej Interwencji zdefiniowanych:

- na poziomie krajowym jako:
 - OSI zagrożony trwałą marginalizacją,
- na poziomie regionalnym jako:
 - OSI gmin wskazujących negatywną sytuację społeczno-gospodarczą,
 - OSI obszarów peryferyjności transportowej.

Obszar zagrożony trwałą marginalizacją

Obszary te cechują się peryferyjnym położeniem poza obszarami największych aglomeracji i słabą dostępnością transportową. Wyróżniają je m.in. problemy strukturalne w rolnictwie, wolny proces dezagrarnizacji¹ lokalnych gospodarek, niski poziom przedsiębiorczości i niski zasób pozarolniczych miejsc pracy. Na tych obszarach identyfikuje się relatywnie niski poziom wykształcenia i kwalifikacji zawodowych mieszkańców, niską mobilność zawodową, a tym samym niski poziom atrakcyjności inwestycyjnej. Problemem jest również deprywacja infrastruktury publicznej, co negatywnie wpływa na jakość życia mieszkańców. Obszary te borykają się z niekorzystną sytuacją demograficzną (starzenie się społeczeństwa, odpływ młodych i lepiej wykształconych osób, wyludnienie), a także ze słabym dostępem do podstawowych usług publicznych i dużym zapotrzebowaniem na świadczenia pomocy społecznej. Istotną kwestią jest wreszcie niewystarczająca zdolność instytucjonalna JST do efektywnego i skutecznego zarządzania procesami rozwojowymi. Istotnym zagrożeniem jest dalsze pogarszanie się i tak słabej pozycji konkurencyjnej tych obszarów oraz zmniejszanie

¹ Zmniejszanie znaczenia rolnictwa jako miejsca zatrudnienia i źródła pozyskiwania dochodów przez mieszkańców wsi, Rolniczy Magazyn Elektroniczny, <https://cbr.gov.pl/>

się ich udziału w procesach rozwojowych, co może prowadzić do ich trwałej społecznej i ekonomicznej marginalizacji.²

Rysunek 4. Położenie Gminy Chrostkovo na tle obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją oraz miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze

Źródło: Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+

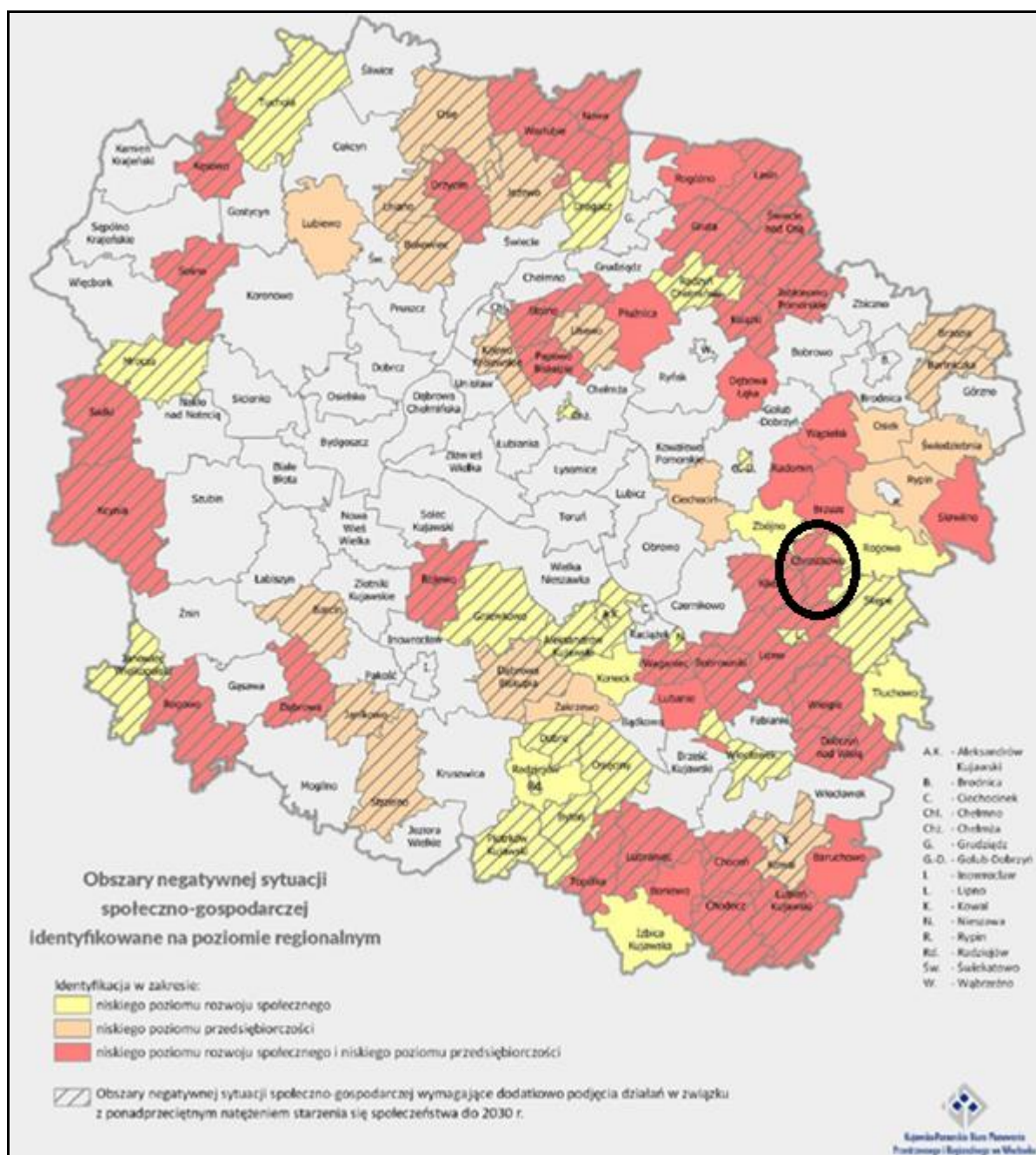
Obszar negatywnej sytuacji społeczno-gospodarczej

Na obszarze gminy stwierdzono występowanie takich problemów, jak m.in. niski poziom rozwoju społecznego i niski poziomu przedsiębiorczości oraz występujących obecnie i prognozowanych w ciągu najbliższych lat, procesów starzenia się społeczeństwa cechujących się ponadprzeciętnym natężeniem.

² Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Zgodnie ze Strategią rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku obszar ten wymaga wieloaspektowego wsparcia zarówno na poziomie województwa, jak i władz lokalnych. Celem wsparcia z poziomu Samorządu Województwa powinno być nadawanie impulsów rozwojowych, pozwalających na przełamanie negatywnej sytuacji oraz dążenie do osiągnięcia możliwie wysokiego, ale co najmniej akceptowalnego poziomu życia, mierzonego dostępem do wysokiej jakości usług publicznych i do miejsc pracy, poprzez preferowanie wskazanych terenów przy formułowaniu interwencji w tym zakresie.

Rysunek 5. Położenie Gminy Chrostkovo na tle obszarów negatywnej sytuacji społeczno-gospodarczej

Źródło: Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+

Obszar cechujący się peryferyjnością transportową

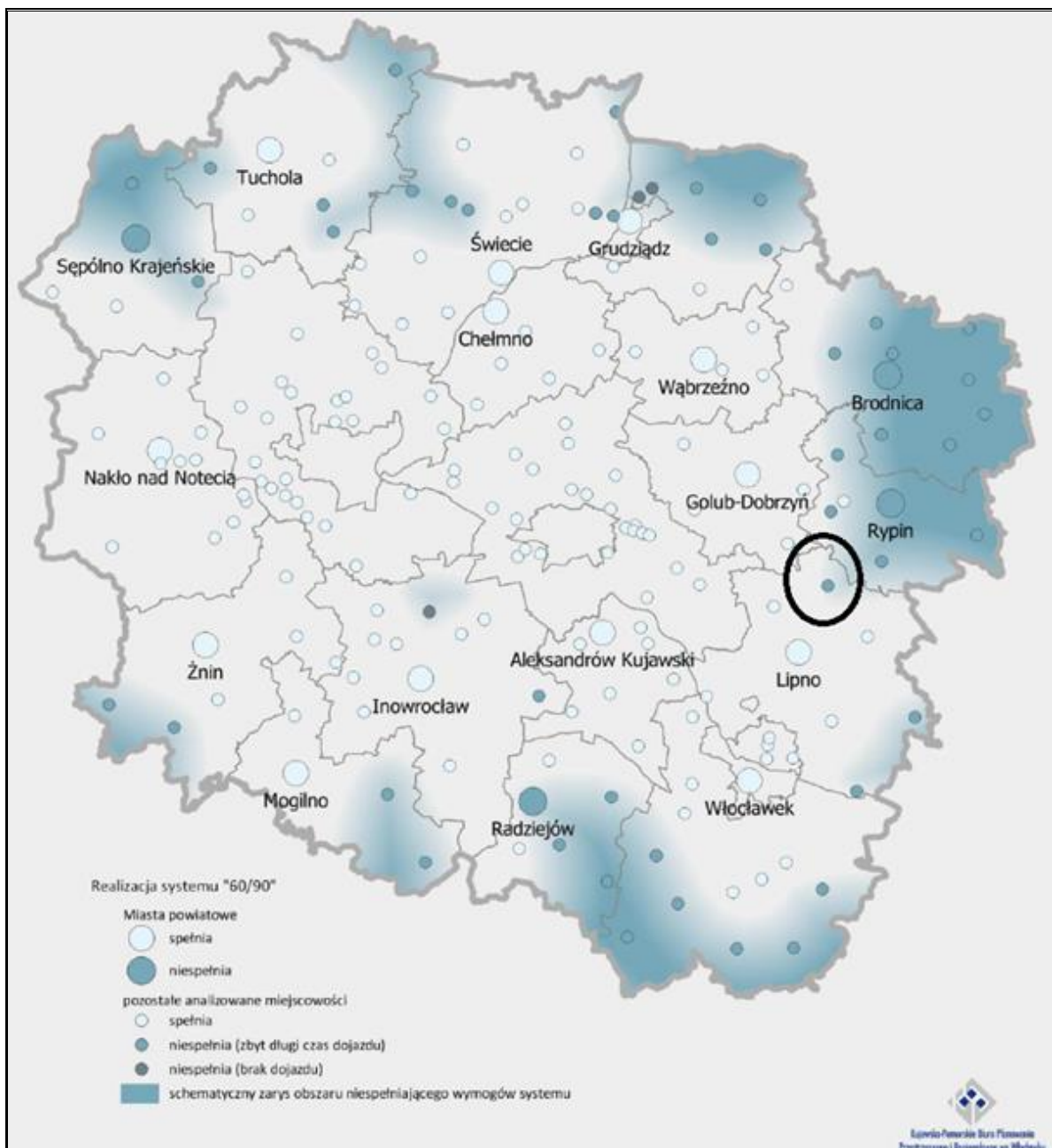
Do obszarów cechujących się peryferyjnością transportową zaliczono miejscowości oraz ich najbliższe sąsiedztwo, które nie spełniają wymogów systemu 60/90³. Dodatkowo peryferyjność może się przejawiać nie tylko długim czasem przejazdu, ale także niską liczbą połączeń (poza tym, że brak połączeń to wręcz podstawa określenia, że dany obszar jest peryferyjny). W tym zakresie wyróżniają się obszary, na terenie których znajdują się miejscowości, z których w ciągu dnia powszedniego notuje się 5 lub mniej połączeń do co najmniej jednej ze stolic.

Na terenie gminy Chrostkowo obszar ten obejmują jej północno-wschodnią część, wraz z miejscowością Chrostkowo.

W związku z powyższym rekomendowana jest realizacja działań na rzecz niwelowania wykluczenia komunikacyjnego na obszarach peryferyjnych (wykluczenie to polega na braku możliwości sprawnego dojazdu w transporcie publicznym do i ze stolicy województwa). Działania te związane są przede wszystkim z utworzeniem większej liczby połączeń do stolic województwa, siedzib powiatu lub innych węzłów przesiadkowych systemu wojewódzkiego. Sprawny transport publiczny w wymiarze lokalnym i regionalnym jest istotnym mechanizmem przeciwdziałania depopulacji obszarów zmarginalizowanych oraz prawidłowego rozwoju wspólnot lokalnych, które budują zintegrowaną wspólnotę regionalną.

³ Zarysowany w „Planie modernizacji 2020+” z 2013 roku docelowy system funkcjonowania regionalnego transportu publicznego, który zakłada, że dojazd z każdego miasta powiatowego do Bydgoszczy lub Torunia powinien trwać nie dłużej niż 60 minut, a z pozostałych miejscowości nie dłużej niż 90 minut.

Rysunek 6. Położenie Gminy Chrostkowo na tle obszarów cechujących się peryferyjnością transportową

Źródło: Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+

6. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy

Na terenie gminy Chrostkowo nie wyznacza się obszarów strategicznej interwencji.

7. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Prawidłowy przebieg procesu realizacji założeń Strategii Rozwoju Gminy Chrostkowo na lata 2021-2030 będzie kontrolowany poprzez odpowiednie wdrażanie dokumentu, a następnie jego monitoring i ewaluację.

Działania wyznaczone w dokumencie wynikają z kompetencji Gminy oraz ze zdiagnozowanych problemów i potrzeb mieszkańców gminy. Ich koordynacja należy do obowiązku władzy wykonawczej Gminy Chrostkowo – Wójta Gminy Chrostkowo.

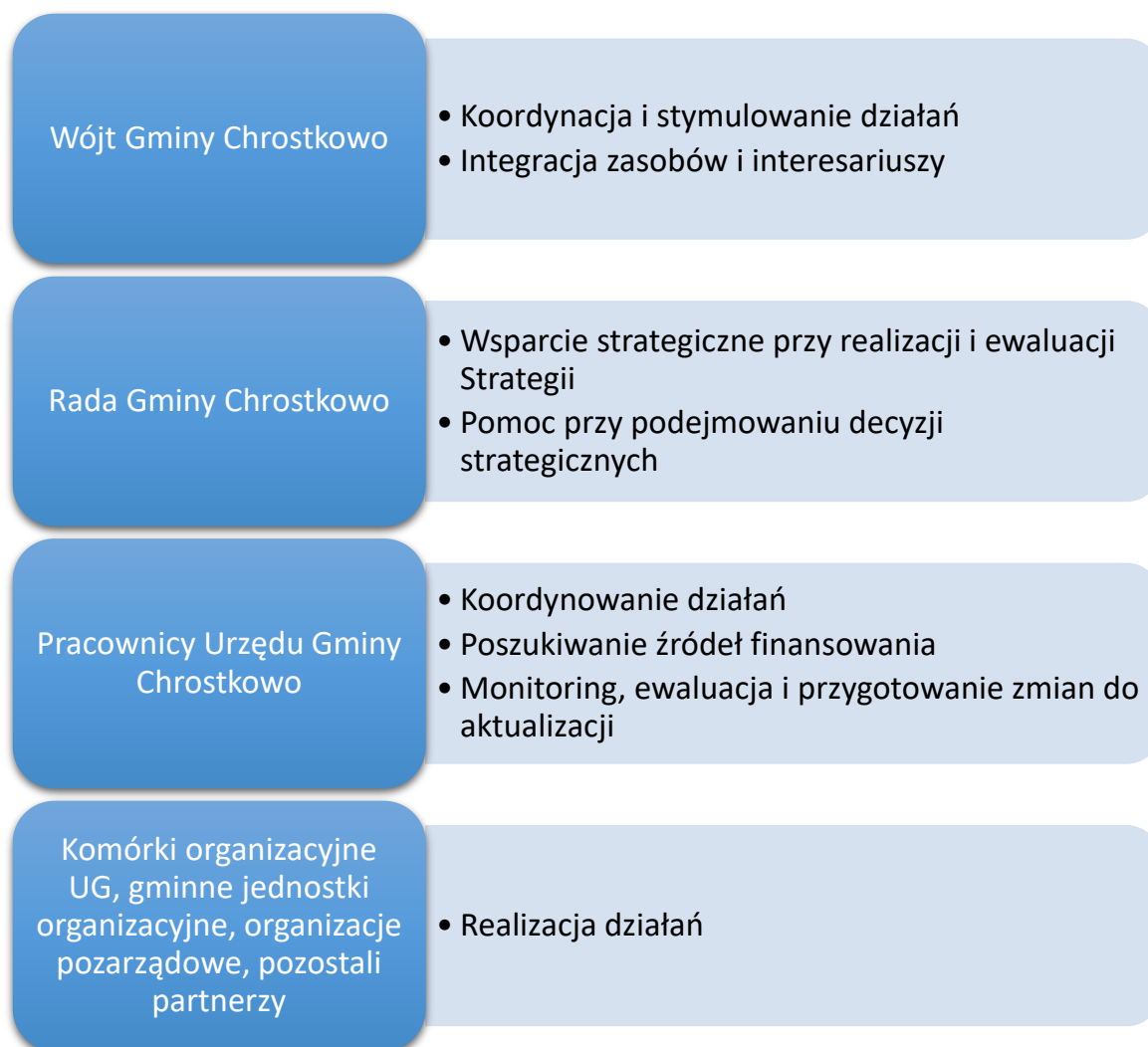
Wdrażanie Strategii będzie obejmować w szczególności:

- realizację przypisanych działań,
- ewaluację i monitorowanie procesu realizacji działań określonych w strategii,
- kreowanie i przyjmowanie propozycji nowych działań od partnerów i interesariuszy strategii,
- koordynację procesu jej aktualizacji we współpracy z Radą Gminy Chrostkowo,
- zapewnianie promocji strategii,
- poszukiwanie, wraz z innymi podmiotami zaangażowanymi pozabudżetowych źródeł finansowania dla działań.

Wójt Gminy Chrostkowo będzie koordynował realizację założeń Strategii, które wykonywane będą przez poszczególne referaty i pracowników Urzędu Gminy Chrostkowo oraz kierowników, dyrektorów gminnych jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za wdrażanie poszczególnych kierunków działań przydzielonych im ze względu na posiadane kompetencje w danym zakresie.

Rada Gminy będzie wsparciem strategicznym przy realizacji strategii oraz podejmowaniu decyzji strategicznych.

Ponadto w Strategii znajdują się również działania, których realizację wspierać mogą, organizacje pozarządowe oraz przedsiębiorcy z terenu gminy, partnerzy społeczno-gospodarczy. Stąd istotne jest również wdrażanie skutecznych mechanizmów współdziałania między Gminą i pozostałymi zainteresowanymi. Wszyscy partnerzy zaangażowani, realizujący działania w ramach Strategii będą aktywnie współpracować z Gminą Chrostkowo (liderem i koordynatorem).

Rysunek 7. Podział zadań realizacji Strategii

Źródło: Opracowanie własne

Strategia Rozwoju Gminy Chrostkowo będzie wdrażana poprzez wykorzystanie instrumentów obejmujących narzędzia programowe i finansowe, których zakres przedmiotowy lub kierunki wydatkowania środków podlegają bezpośredniej kontroli ze strony organów samorządu. Należą do nich m.in. programy branżowe, strategie postępowania w ramach konkretnych obszarów, uchwały budżetowe i inne dokumenty finansowe, określające krótko i długofalowe kierunki koncentracji środków finansowych, projekty międzysektorowe i międzyorganizacyjne, w tym zlecanie organizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym czy klubom sportowym.

Dodatkowo rekomendowane jest również przyjęcie i aktualizacja szczegółowych programów i planów określających dokładny zakres działań koniecznych do realizacji w zakresie celów wskazanych w Strategii w poszczególnych dziedzinach (np. pomocy społecznej, ochrony środowiska, rewitalizacji, gospodarki niskoemisyjnej oraz pozostałych strategii i programów

jednorocznych).

Wobec powyższego, dla sprawnej realizacji przedmiotowej strategii konieczne będzie opracowywanie i wdrażanie następujących dokumentów (strategii, programów, planów) wykonawczych:

- Programu Ochrony Środowiska,
- Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe,
- Programu Opieki nad Zabytkami,
- Wieloletniego programu gospodarowania zasobem mieszkaniowym gminy,
- Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych,
- Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Gminnego Programu Profilaktyki i rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomani,
- Gminnego Programu Wspierania Rodziny.

Ważnym aspektem wdrażania Strategii jest również zachęcanie lokalnej społeczności do aktywnego udziału w planowaniu i realizacji zaplanowanych działań, przyczyniających się do rozwoju społeczno – gospodarczego Gminy. Pełna wersja Strategii znajdować się będzie na stronie internetowej Gminy oraz dostępna będzie do wglądu w Urzędzie Gminy.

Monitoring wdrażania Strategii będzie służył identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami i celami. Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji Strategii. Będzie ona polegała na gromadzeniu i opracowywaniu pozyskanych informacji oraz danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych.

Monitorowanie umożliwi:

- bieżącą ocenę realizacji działań i osiągania celów,
- prognozowanie możliwych zmian warunków realizacji Strategii,
- podjęcie czynności naprawczych i zabezpieczających,
- informowanie lokalnej społeczności o osiągniętych efektach,
- zapewnienie spójności różnych dokumentów programowych.

Ewaluacja oznacza systematyczne zbieranie, analizę i interpretację danych w celu określenia wartości Strategii. W szerokim pojęciu proces ten musi odpowiadać na pytanie, w jakim stopniu strategia rozwiązuje realne problemy społeczności lokalnej, w wąskim zaś aspekcie ewaluacja koncentruje się na realizacji oceny zapisów strategii np. wskaźników realizacji celów i działań strategii, rozwiązywanie problemów.

Ewaluacji podlegać będzie: materiał empiryczny stanowiący podstawę do analiz i ocen; oraz ocena trafności, skuteczności, efektywności, użyteczności, trwałość i spójności.

Sprawozdawczość na potrzeby monitoringu i ewaluacji będzie realizowana w okresach rocznych, w oparciu o analizę wskaźnikową, na podstawie własnych danych i informacji statystyki publicznej generowanej przez Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, a także statystyk realizatorów działań. Podmiotem odpowiedzialnym za monitorowanie będzie Wójt Gminy Chrostkowo, który realizuje swoje zadania poprzez jednostki podległe.

Ponadto do ewaluacji zostanie wykorzystana metoda samodzielnej oceny stopnia realizacji Strategii i osiągniętych efektów, dokonywana siłami własnymi na podstawie zbioru informacji pochodzących ze sprawozdań i raportów. Bezpośrednim wskaźnikiem wykonania Strategii będzie stopień realizacji zaplanowanych w niej działań.

Informacje przede wszystkim zawarte będą w sporządzanym w terminie do dnia 31 maja każdego roku, raporcie o stanie gminy, który wynika z nałożonymi na jednostki samorządu terytorialnego zobowiązaniem wynikającym z art. 28aa ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2021 r. poz. 1372).

Prowadzony monitoring pozwoli na wykrycie zagrożenia w zakresie braku realizacji danego zadania i osiągnięcia założonych wskaźników oraz na ewentualną konieczność modyfikacji planowanych do realizacji działań lub podmiotów współpracujących przy ich realizacji.

W ostatnim roku badania stopnia realizacji założeń Strategii, tj. 2030 r. sporządzony zostanie raport z ewaluacji zawierające podsumowanie efektów wybranych do realizacji działań w całym okresie jej wdrażania. Pozwoli to uzyskać pełny obraz i ocenę realizacji założeń Strategii. Będzie on również określał wnioski i rekomendacje, które pozwolą usprawnić proces wdrażania Strategii na kolejne lata.

8. Źródła finansowania Strategii Rozwoju

Zaplanowane do realizacji działania wskazane w Strategii, oprócz odpowiednich zasobów ludzkich i rzeczowych, muszą posiadać odpowiednie zasoby finansowe. Efektywna polityka rozwoju Gminy powinna wykorzystywać dostępne zewnętrzne środki finansowe oraz być dostosowana do możliwości budżetowych Gminy. Gmina Chrostkowo przystępując do realizacji danego działania, w pierwszej kolejności analizuje możliwość pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania na ten cel, tj.

- środki pochodzące z budżetu państwa,
- środki budżetowe jednostek samorządu terytorialnego województwa, powiatu,

- fundusze europejskie dostępne w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego, Inicjatyw Wspólnotowych oraz w ramach Wspólnej Polityki Rolnej,
- fundusze celowe np. Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej czy Funduszu Sprawiedliwości,
- fundusze Europejskiego Instrumentu Odbudowy,
- inne fundusze związane z funkcjonowaniem Unii Europejskiej np. Fundusze Norweskie, fundusze EOG),
- środki sektora pozarządowego oraz środki prywatne w ramach partnerstwa publiczno - prywatnego,
- kredyty bankowe, pożyczki oraz inne instrumenty finansowe rynku kapitałowego.

Główne źródła finansowania działań oraz wkładu własnego stanowi budżet Gminy. Część działań przewidzianych w Strategii należy do zadań realizowanych w ramach funkcjonowania gminnych jednostek organizacyjnych. Wobec tego środki na te działania pochodzić będą z dochodów własnych Gminy. Realizacja części działań zakłada również współpracę z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, stowarzyszeniami, pozostałymi partnerami. Współpraca ta może również opierać się na wspólnym finansowaniu działań, przekazaniu dotacji na ich realizację.

W poniższej tabeli przedstawiono szacunkowy harmonogram realizacji działań wyznaczonych w Strategii.

Tabela 10. Harmonogram realizacji działań Strategii Rozwoju Gminy Chrostkovo na lata 2021 – 2030

Cel operacyjny	Kierunki działań		Okres wdrażania										Planowane koszty realizacji zadania/ Planowane źródło finansowania
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
Cel operacyjny 1.1 Podnoszenie jakości życia mieszkańców	Rozwój oferty mieszkaniowej	Zwiększenie powierzchni uzbrojonych terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową											Budżet Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne; Budżet podmiotów realizujących zabudowę mieszkaniową
		Zwiększenie oferty mieszkaniowej											Budżet Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne; Budżet podmiotów realizujących zabudowę mieszkaniową
		Promocja Gminy w zakresie mieszkalnictwa											Budżet Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne; Budżet podmiotów realizujących zabudowę mieszkaniową
	Poprawa poziomu bezpieczeństwa	Doposażenie jednostek OSP											Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne

Cel operacyjny	Kierunki działań		Okres wdrażania										Planowane koszty realizacji zadania/ Planowane źródło finansowania
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
Cel operacyjny 1.2 Rozwój turystyki i rekreacji	Rozwój oferty turystycznej i rekreacyjnej Gminy	Zachowanie i dbanie o obecne obiekty zabytkowe											Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
		Wsparcie infrastruktury turystycznej (wiaty, ławki, miejsca odpoczynku)											Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
		Zwiększenie miejsc rekreacji ruchowej											Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
Cel operacyjny 1.3 Wzrost jakości świadczonych usług publicznych oraz podniesienie aktywności społecznej mieszkańców	Poprawa stanu technicznego i dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz usług w nich świadczonych	Obiekty użyteczności publicznej w dobrym stanie: Remont wewnętrzny budynku Urzędu Gminy											600 000,00 Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Regionalny Program Operacyjny Budżet Gminy
		Obiekty użyteczności publicznej w dobrym stanie: Doposażenie świetlicy wiejskiej w Stalmierzu											600 000,00 Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Regionalny Program Operacyjny Budżet Gminy
		Obiekty użyteczności publicznej w dobrym stanie: Doposażenie świetlicy wiejskiej w Chojnie											600 000,00 Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Regionalny Program Operacyjny Budżet Gminy
		Doposażenie świetlicy wiejskiej w Chrostkowie											600 000,00 Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Regionalny Program Operacyjny Budżet Gminy

Cel operacyjny	Kierunki działań		Okres wdrażania										Planowane koszty realizacji zadania/ Planowane źródło finansowania
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
Rozbudowa i modernizacja systemu infrastruktury o charakterze sieciowym Cel operacyjny 1.4	Poprawa funkcjonowania systemu infrastruktury technicznej	Modernizacja stacji uzdatniania wody w Chrostkowie Nowym											1 200 000,00 Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Regionalny, Program Operacyjny, WFOŚiGW, NFOŚiGW Budżet Gminy
		Modernizacja stacji uzdatniania wody w Chojnie											1 200 000,00 Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Regionalny, Program Operacyjny, WFOŚiGW, NFOŚiGW Budżet Gminy
		Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Chrostkowo											500 000,00 Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Regionalny, Program Operacyjny, WFOŚiGW, NFOŚiGW Budżet Gminy
		Poprawa infrastruktury wodociągowej na terenie gminy Chrostkowo											1 200 000,00 Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Regionalny, Program Operacyjny, WFOŚiGW, NFOŚiGW Budżet Gminy
Rozwój oferty kulturalnej Cel operacyjny 1.5	Wzmocnienie oferty kulturalnej	Organizacja imprez i wydarzeń kulturalnych											Budżet gminy
		Współpraca z instytucjami kultury w celu rozwoju oferty kulturalnej dla mieszkańców gminy											Budżet gminy Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne

Cel operacyjny	Kierunki działań		Okres wdrażania										Planowane koszty realizacji zadania/ Planowane źródło finansowania
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
Rozwój wykształcenia i kompetencji zawodowych mieszkańców Cel operacyjny 2.1	Podnoszenie i doskonalenie kompetencji zawodowych mieszkańców	Wysoki poziom wiedzy mieszkańców z zakresu zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej											Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
		Zwiększenie liczby przedsiębiorców na terenie gminy											Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
		Zwiększenie kompetencji zawodowych mieszkańców											Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
		Spadek bezrobocia											Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
	Podnoszenie jakości kształcenia oraz świadomości mieszkańców Gminy	Podnoszenie standardów nauczania w szkołach, w tym organizacja zajęć, doposażenie jednostek oświatowych oraz doskonalenie kadry pedagogicznej											Budżet własny Gminy Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
		Zapewnienie dostępu do infrastruktury sportowo-rekreacyjnej przy szkołach, znajdujących się na terenie gminy											Budżet własny Gminy Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
Cel operacyjny 2.2 Wspieranie tworzenia przestrzeni gospodarczej	Stworzenie oferty dla inwestorów i rozwój promocji gospodarczej gminy	Wykorzystanie dostępnych terenów przy planowanej trasie szybkiego ruchu na tereny inwestycyjne											Budżet własny Gminy Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
		Pozyskiwanie nowych inwestorów											Budżet własny Gminy Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne

Cel operacyjny	Kierunki działań		Okres wdrażania										Planowane koszty realizacji zadania/ Planowane źródło finansowania
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
		Budowanie lokalnej marki gospodarczej											Budżet własny Gminy Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
		Promocja terenów inwestycyjnych											Budżet własny Gminy Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
Rozwój opłacalnego ekonomicznie rolnictwa Cel operacyjny 2.3	Wspieranie rolnictwa	Prowadzenie działań promujących przedsiębiorczość w rolnictwie, w tym wsparcie dla pozyskiwania środków pomocowych											Budżet własny Gminy, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Regionalny Program Operacyjny
		Promowanie lokalnych rolników i ich produktów											Budżet własny Gminy, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Regionalny Program Operacyjny
		Prowadzenia doradztwa dla rolników w zakresie ekologicznego rolnictwa											Budżet własny Gminy, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Regionalny Program Operacyjny
Rozbudowa i modernizacja ciągów komunikacyjnych Cel operacyjny 2.4	Rozwój infrastruktury komunikacyjnej	Przebudowa drogi nr 170228 C Nowa Wieś											800 000,00 Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Budżet Gminy
		Przebudowa drogi nr 170210 C Majdany											900 000,00 Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Budżet Gminy

Cel operacyjny	Kierunki działań	Okres wdrażania										Planowane koszty realizacji zadania/ Planowane źródło finansowania
		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
	Przebudowa drogi nr 170205 C Nowa Wieś											500 000,00 Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Budżet Gminy
	Przebudowa drogi nr 170206 C Chrostkowo											500 000,00 Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Budżet Gminy
	Przebudowa drogi nr 170203 C Głęboćzek Etap I											300 000,00 Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Budżet Gminy
	Przebudowa drogi nr 170277 C Nowa Wieś											550 000,00 Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Budżet Gminy
	Przebudowa drogi nr 170277 C Lubianki											1 400 000,00 Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Budżet Gminy
	Przebudowa drogi nr 170213 C Janiszewo											500 000,00 Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Budżet Gminy

Cel operacyjny	Kierunki działań		Okres wdrażania										Planowane koszty realizacji zadania/ Planowane źródło finansowania
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
		Przebudowa drogi nr 170222 C Kawno											600 000,00 Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Budżet Gminy
		Przebudowa drogi nr 170214 C Majdany											600 000,00 Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Budżet Gminy
		Przebudowa drogi nr 170213 C Gołuchowo											1 400 000,00 Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Budżet Gminy
		Przebudowa drogi nr 170203 C Głęboć Etap II											600 000,00 Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych, Budżet Gminy
		Przebudowa drogi nr 170207 C Adamowo											600 000,00 Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Budżet Gminy
		Przebudowa drogi nr 170226 C Chojno											1 200 000,00 Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Budżet Gminy

Cel operacyjny	Kierunki działań		Okres wdrażania										Planowane koszty realizacji zadania/ Planowane źródło finansowania
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
		Przebudowa drogi nr 170216 C Wildno											800 000,00 Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Budżet Gminy
Cel operacyjny 3.1. Poprawa estetyki	Zagospodarowanie i poprawa stanu parków; Utworzenie terenów rekreacyjno-wypoczynkowych; Zagospodarowanie terenów zielonych	Poprawa stanu zieleni urządzonych											Budżet Gminy Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
		Zwiększenie powierzchni terenów rekreacyjno-wypoczynkowych											Budżet Gminy Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
		Rozwój terenów rekreacyjnych i wypoczynkowych											Budżet Gminy Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
		Poprawa stanu terenów zielonych											Budżet Gminy Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
Cel operacyjny 3.2. Poprawa stanu środowiska naturalnego	Montaż instalacji OZE Realizacja działań niskoemisyjnych w ramach walki ze smogiem; Kontynuowanie termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej i	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery											Budżet Gminy Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
		Pozyskiwanie energii z odnawialnych źródeł											Budżet Gminy Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne

Cel operacyjny	Kierunki działań		Okres wdrażania										Planowane koszty realizacji zadania/ Planowane źródło finansowania
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
	budynków komunalnych; Przeprowadzanie działań edukacyjnych mających na celu podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców; Kontrola obszaru gminy pod względem czystości; Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów; Wzrost udziału OZE	Poprawa efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej i budynków komunalnych											Budżet Gminy Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
		Dostawa i montaż instalacji fotowoltaicznych na budynki użyteczności publicznej Gminy Chrostkowo											2 000 000,00 Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Regionalny Program Operacyjny, WFOŚiGW, NFOŚiGW Budżet Gminy
		Ochrona i poprawa stanu zasobów przyrodniczych											Budżet Gminy Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
		Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców											Budżet Gminy Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
Poprawa spójności zagospodarowania przestrzennego Cel Operacyjny 3.3.	Aktualizacja dokumentów planistycznych pod kątem wyodrębnienia potencjalnych nowych obszarów rozwojowych; Systematyczne sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących nowe obszary gminy; Kształtowanie ładu przestrzennego we współpracy z mieszkańcami	Poprawa spójności zagospodarowania przestrzennego											Budżet Gminy Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
		Rozwój nowej zabudowy z zachowaniem przyjętego ładu przestrzennego											Budżet Gminy Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne

Cel operacyjny	Kierunki działań		Okres wdrażania										Planowane koszty realizacji zadania/ Planowane źródło finansowania
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
Cel operacyjny 3.4. Niedopuszczenie do pojawienia się ryzyka powodziowego, poprzez racjonalne gospodarowanie gruntami przyległymi do cieków wodnych, w szczególności niedopuszczanie do nich zabudowy	Ochrona naturalnych koryt cieków, Ochrona naturalnej retencji gruntów	Regulacja koryt cieków naturalnych											Budżet Gminy Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne
		Zwiększanie retencji wód podziemnych: ograniczanie spływu powierzchniowego z użyciem różnych metod											Budżet Gminy Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Chrostkowo

Poniżej opisano fundusze i środki zewnętrzne, które stanowią potencjalne źródła finansowania działań strategicznych.

Fundusze Europejskie na lata 2021-2027

Polityka spójności na lata 2021-2027 ma obejmować następujące fundusze: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Fundusz Spójności (FS), Europejski Fundusz Społeczny+ (EFS+) oraz Fundusz Sprawiedliwej Transformacji (FST).

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego służy wzmocnieniu spójności gospodarczej i społecznej UE, w tym ma łagodzić dysproporcje w rozwoju europejskich regionów i zmniejszać braki w zakresie rozwoju regionów znajdujących się w najmniej korzystnej sytuacji.

Fundusz Spójności służy redukowaniu dysproporcji gospodarczych i społecznych oraz promowaniu zrównoważonego rozwoju. W jego ramach realizowane są strategiczne projekty w obszarach ochrony środowiska i transportu, w tym transeuropejskich sieci transportowych (TEN-T).

Europejski Fundusz Społeczny+ ma być głównym narzędziem UE służącym zwiększaniu spójności społecznej i gospodarczej, odpowiadaniu na wyzwania rynku pracy i wyzwania społeczne oraz stymulowaniu zrównoważonego rozwoju gospodarczego poprzez inwestowanie w kapitał ludzki.

Powyższe fundusze polityki spójności będzie uzupełniał **Fundusz Sprawiedliwej Transformacji**. Jest on częścią Europejskiego Zielonego Ładu (European Green Deal) i elementem (I filarem) Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji, a jego celem jest łagodzenie skutków społecznych i ekonomicznych transformacji energetycznej.

W ramach **Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich** wspierany jest rozwój wsi i obszarów wiejskich oraz sektor rolno-spożywczy. W perspektywie na lata 2021-2027 wyznaczono dziewięć celów w zakresie: zapewnienia rolnikom godziwych dochodów, zwiększenia konkurencyjności, poprawy pozycji rolnika w łańcuchach wartości, przyczyniania się do łagodzenia skutków zmian klimatu i przystosowywania się do nich, a także do zrównoważonej produkcji energii, wydajnego gospodarowania glebą, różnorodności biologicznej i krajobrazu rolniczego, zmian strukturalnych i wymiany pokoleń, zatrudnienia i wzrostu gospodarczego na obszarach wiejskich, zdrowia, żywności i oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe.

Narodowy i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wspierają przedsięwzięcia, w formie instrumentów zwrotnych, z zakresu ochrony środowiska, efektywności energetycznej, energii odnawialnej, ekologii, ochrony przyrody oraz zarządzania gospodarką wodną i odpadową.

Rządowy Fundusz Dróg

Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg (RFRD) stanowi kompleksowy instrument wsparcia realizacji zadań na drogach zarządzanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Jego celem jest przyspieszenie powstawania nowoczesnej i bezpiecznej infrastruktury drogowej na szczeblu lokalnym, stanowiącej ważny element prawidłowego funkcjonowania i rozwoju gospodarki oraz przyczyniającej się do poprawy poziomu życia obywateli.

Funduszu ma również na celu poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego i parametrów technicznych lokalnej sieci drogowej, a także poprawę oraz zwiększenie atrakcyjności i dostępności terenów inwestycyjnych. Rozwój lokalnej infrastruktury drogowej stanowi przy tym działanie komplementarne do inicjatyw podejmowanych na szczeblu krajowym w odniesieniu do budowy systemu autostrad i dróg ekspresowych, przyczyniając się do stworzenia spójnego i zintegrowanego systemu transportowego.

Program Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego mają na celu dofinansowanie zadań z zakresu kultury o charakterze projektowym, z wyłączeniem stałej działalności kulturalnej podmiotów. Skierowane są do instytucji kultury, organizacji pozarządowych, instytucji filmowych, szkół i uczelni wyższych, jednostek samorządu terytorialnego, podmiotów gospodarczych, kościołów i związków wyznaniowych oraz ich osób prawnych. Wyjątek stanowi jeden program – Ochrona zabytków, w ramach którego osoby fizyczne mogą również składać wniosek o wsparcie.

Fundusze norweskie i EOG 2014-2021

Mechanizm Finansowy EOG i Norweski Mechanizm Finansowy (czyli tzw. Fundusze norweskie i EOG) to forma bezzwrotnej pomocy zagranicznej przyznanej przez Islandię, Norwegię, i Lichtenstein nowym członkom UE – kilkunastu państwom Europy Środkowej i Południowej oraz krajom bałtyckim. Głównym celem Funduszy norweskich i Funduszy EOG jest przyczynianie się do zmniejszania różnic ekonomicznych i społecznych w obrębie EOG oraz wzmacnianie stosunków dwustronnych pomiędzy państwami-darczyńcami a państwem-beneficjentem.

Za koordynację wdrażania Funduszy norweskich i EOG w Polsce odpowiada Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju.

Programy w ramach III edycji Funduszy norweskich i EOG będą wdrażane do 2024 r. Wyjątek stanowi Fundusz Współpracy Dwustronnej, który będzie wdrażany do 30 kwietnia 2025 r.

Do programów tych należą:

- Rozwój przedsiębiorczości i innowacje,
- Rozwój Lokalny,
- Badania naukowe,
- Edukacja,
- Środowisko, Energia i Zmiany Klimatu,
- Kultura,
- Zdrowie,
- Sprawiedliwość,
- Sprawy Wewnętrzne,
- Fundusz Współpracy Dwustronnej,
- Pomoc Techniczna,
- Fundusz NGO,
- Social Dialogue-Decent Work.

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)

Jest to kompleksowy program reform i projektów strategicznych. Jego celem jest wzmocnienie odporności gospodarczej i społecznej oraz budowa potencjału polskiej gospodarki na przyszłość. Powyższy Program ma odbudować kondycję gospodarki po kryzysie wywołanym pandemią COVID-19 i zapewnić jej większą odporność na przyszłe nieprzewidziane okoliczności. Środki przyznawane w ramach programu mają być przeznaczone na modernizację technologiczną, trafić do rodzimych firm oraz poprawić jakość życia Polaków i konkurencyjność naszej gospodarki.

W ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności Polska będzie miała do dyspozycji ok. 58,1 mld euro, w tym: 23,9 mld euro w formie dotacji oraz 34,2 mld euro w pożyczkach. Czas na wykorzystanie tych środków to rok 2026.

Środki muszą być przeznaczone na konkretne inwestycje, wpisujące się w kluczowe obszary dla UE: infrastruktura, transport, energia i środowisko, innowacje, cyfryzacja, zdrowie, społeczeństwo oraz spójność terytorialna.

Wobec powyższego, Plan odbudowy ma na celu zbudowanie odporności poprzez realizację projektów w następujących obszarach:

1. Odporne społeczeństwo:
 - Ochrona zdrowia.
 - Edukacja.
2. Odporne państwo:
 - Cyfryzacja usług publicznych
 - Infrastruktura i komunikacja
3. Odporna gospodarka:
 - Umiejętności.
 - Nowe technologie.
4. Odporne środowisko:
 - Budynki.
 - Energetyka.

Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018 – 2027 (PROO) i Fundusz Inicjatyw Obywatelskich (FIO).

PROO to program bezpośredniego wsparcia rozwoju polskich organizacji obywatelskich. Dotacje w ramach programu będą przydzielane na rozwój instytucjonalny organizacji oraz realizację ich celów statutowych. Dotacje będzie można uzyskać zarówno na realizację wieloletniej strategii rozwoju organizacji, budowę kapitału żelaznego, ale także np. na zaspokojenie nagłych potrzeb w sytuacjach awaryjnych. Są uruchamiane konkursy dla mediów obywatelskich, organizacji strażniczych, think tanków.

Celem FIO jest natomiast dofinansowywanie projektów mających na celu zwiększenie zaangażowania obywateli i organizacji pozarządowych w życie publiczne. Dotację można otrzymać na projekt społeczny. Zakres możliwych do zrealizowania działań obejmuje wszystkie obszary działalności pożytku publicznego. W ramach Programu wydzielone zostały cztery priorytety: „Małe Inicjatywy”, „Aktywne Społeczeństwo”, „Aktywni Obywatele”, „Silne Organizacje Pozarządowe”.

Fundusz Inwestycji Samorządowych

Fundusz Inwestycji Samorządowych zarządzany jest przez Polski Fundusz Rozwoju. Fundusz powstał z myślą o zapewnieniu kapitału niezbędnego dla realizacji inwestycji realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Fundusz oferuje kilka instrumentów finansowych: kapitał wspólnika/akcjonariusza, pożyczka wspólnika/akcjonariusza, dług podporządkowany względem finansowania bankowego. Samorządy dokonują wyboru wspólnika jako akcjonariusza w trybie procedur konkurencyjnych. Głównym sektorami objętymi tą formą finansowania są zadania użyteczności publicznej i zadania własne jednostek samorządu terytorialnego, w tym głównie drogi, ulice, mosty, sektor wodno – kanalizacyjny, infrastruktura

społeczna, gospodarka odpadami, transport zbiorowy, ciepłownictwo, ochrona zdrowia. Samorządy mogą pozyskać również środki na obiekty: infrastruktury sportowej, infrastruktury wspierającej biznes czy infrastruktury miejskiej.

Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Analiza SWOT – przestrzeń i środowisko	13
Tabela 2. Analiza SWOT – społeczeństwo	14
Tabela 3. Analiza SWOT – gospodarka	14
Tabela 4. Analiza SWOT – infrastruktura techniczna	15
Tabela 5. Analiza SWOT – infrastruktura społeczna	15
Tabela 6. Cele strategiczne i operacyjne	18
Tabela 7. Cel strategiczny: 1. Gmina przyjazna dla mieszkańców oraz atrakcyjna dla turystów, z rozwiniętą infrastrukturą techniczną	20
Tabela 8. Cel strategiczny 2: Gmina z rozwiniętą infrastrukturą komunikacyjną, tworzącą warunki do rozwoju gospodarczego.....	23
Tabela 9. Cel strategiczny 3: Gmina przyjazna dla klimatu, wykorzystująca odnawialne źródła energii	27
Tabela 10. Harmonogram realizacji działań Strategii Rozwoju Gminy Chrostkowo na lata 2021 – 2030	48
 Rysunek 1. Układ komunikacyjny gminy Chrostkowo	30
Rysunek 2. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Chrostkowo	31
Rysunek 3. Położenie Gminy Chrostkowo na tle koncepcji rozwoju przestrzeni inwestycyjnych na terenie województwa kujawsko - pomorskiego	36
Rysunek 4. Położenie Gminy Chrostkowo na tle obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją oraz miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze.....	39
Rysunek 5. Położenie Gminy Chrostkowo na tle obszarów negatywnej sytuacji społeczno-gospodarczej	40
Rysunek 6. Położenie Gminy Chrostkowo na tle obszarów cechujących się peryferyjnością transportową	42
Rysunek 7. Podział zadań realizacji Strategii.....	44